

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Atentat na kraljevskega komisarja pl. Cuvaja.

(Od našega specialnega dopisnika.)

V Zagrebu, 9. junija.

Radi preventivne policijske cenzure ne sme časopisje na Hrvaškem niti besedice črhiniti o delovanju kraljevskega komisarja Cuvaja, ne sme celo niti s senco tendence citirati različne njegove neumne izjave — nikjer ni nobenega shoda, nikjer nobenega sestanka. Grobni mir.

Toda ne — vendarle ni miru.

Odvratna figura Cuvajeva dan za dnevno hvali sebe po službenih listih, sestavlja neprestano »program« delovanja, falsificira po občinskih tajnikih vdanostne izjave občinskih odborov, zavedajoč se pri tem, da danes ne sme nihče niti dementirati one, komisarju poslane zaupnice.

Cuvaj se muči in napenja, da bi našel svrha svojega komisarjata. Ne izpušča niti najmanjše prilike, da bi ne povdarjal, kako očarava (kakor pravi o sebi) vse s svojo ljubeznivostjo. Zares, na Hrvaškem ni bolj usiljivega in obenem bolj dosadnega in zopnega človeka, kakor je Cuvaj.

Narodno naše društvo se drži popolnoma pasivno in spremlja vse njegovo dejanje in nehanje s ledenim mirom.

Zato zbira Cuvaj okrog sebe uradnike, te obsiplja z darovi in jih podkupuje z raznimi povznanji in s sladkimi obljubami.

In končno se zdi, da je jel sam sebi verovati, ker ni nikjer naletel na reakcijo, — da njegova misija kolosalno uspeva.

Baš sobotne uradne »Narodne Novine« nam kažejo, da mož samega sebe vara v toliki meri, da moramo dvomiti o zdravem funkcioniranju njegovih, itak dokaj omejenih možganov.

V četrtek se je Cuvaj odpeljal z avtomobilom v Oroslavje (vas v Zagorju) na poset k grofu Oršiču.

Ta grof, od nekdanjega Madžar, je zbral svoje služabnike, napravil pred dvorcem slavlolik in dal streljati s topiči. V imenu tega »naroda« je pozdravil Cuvaja — okrajni upravitelj Thanhofer.

A Cuvaj je komaj pričakal to priliko, da razvije svoje politične ideje.

Citiramo doslovno iz »Narodnih Novin« ta kuriozni govor:

»On prosi narod, naj mu izreče zaupanje, s katerim on mora vsikdar računati, pa naj ne veruje krivim prerokom, ki se vtihotaplajo med narod, a nimajo za narod drugega, kakor prazne besede. Evo, da dokaz naj služi okolnost, da ne donajajo opozicijska glasila na temelju posebnega dogovora niti besedice o njegovem obsežnem delovnem programu, a zunanji svet zavida sedaj našo zemljo, ki je naenkrat iz javnega razmotrivanja potisnila dosedanje neplodno politiko in se vrgla na polje pozitivnega delovanja.«

Na koncu je še dodal: Opozicija ne mara za moje delovanje, zato pa mi narod z vseh strani pošilja pohvale in me prosi, naj vstrajam na tem potu...

Koliko je bilo tega »naroda«, pred katerim je Cuvaj tako govoril, so nesmoteno izdale »Narodne Novine« pišoč, da so bili po govoru »vsi navzoči predstavljeni Cuvaju!«

V soboto je dal z velikim pompom proslaviti petindvajsetletnico svojega brata, šolskega nadzornika Antona Cuvaja.

Ta Cuvaj je l. 1904. sestavil ono škandalozno naredbu, s katero so se proti besedi in duhu šolskega zakona otvorila vrata madžarskim šolam na Hrvaškem...

Z vseh strani so bili komandirani učitelji, da pridejo v masah v Zagreb, da se poklonijo komisarjevu bratu, a poleg tega — to je bila glavna svrha —, da prirede ovacije komisarju.

Šolski nadzorniki so kakor »slučajno« odvedli predpoldne učitelje pred bantso palačo ter tamkaj naenkrat intonirali »Liepo našo domovino«.

A kaj je nameraval šele za danes!

Danes v nedeljo bi se mu imelo v monstre-deputaciji pokloniti avtonomno uradništvu, da se mu zahvali za povišanje svojih plač.

Ta parada bi se imela vršiti v saborski zbornici.

V poslanske klopi je hotel posaditi uradnike, a on bi menda zasedel predsedniško estrado.

Veličastna slika — pomislite: kako bi bil to »pokoren« in »delaven« sabor!

Neki šaljivec je rekel, da bi temu »saboru« predložil Cuvaj na odobrenje svoj »program« to je naštetih 87. zakonskih načrtov in naredb, ki jih ima izdelati posebna komisija.

Vse je torej šlo gladko, v Pešti in na Dunaju je referiral, da je narod tako srečen, da ima komisarjat, da si ne želi ničesar boljšega.

Zato je treba komisarjat čim najdalje pridržati (dokler si Cuvaj dobro ne napolni svojih žepov. Opomba pisčeva) in potem bo že prišel čas, da bo on zamenjal komisarjski plašč z banskim ter kot ban izvedel volitve, ki mu bodo donesle ogromno zvesto večino.

V teh sanjah so naenkrat pretresli ozračje ostril strel iz revolverja. Kakor črna pošast se mu je pokazala prava resnica. V trenutku so se razpršili vsi njegovi gradovi v oblakih.

To je vseh njegovih pripovedk dementi tolike moči, da je Cuvaju zastal vzdih v grlu.

Njegova prirojena kukavščina je prevladala in ga vrgla iz koletence.

Cuvaj ni Tisza, ni mož, ki bi ga vodilo kako prepričanje, on je samo devotna uradniška dušica, ki se je s svojo podlostjo in usiljivostjo v izrednih okoliščinah dokopala do najvišje časti in misli, da so tudi vsi ostali ljudje tako devotni, da bodo pred tem dostojanstvom padali v prah.

Tak človek izgubi vsako ravnotežje, kadar začuti, da obstoje še druge sile, ki se ne strajajo žrtvovati svoje življenje za svojo idejo.

Pri samem atentatu je izgubil glavo. Ni vedel, kaj bi storil. Klical je na pomoč, nagovarjal je ljudi, naj hite za atentatorjem, potem pa je pobegnil v bantso palačo, obkolivši se še močnejše s policijo in orožniki.

Njegova okolica pripoveduje, da je na večer s svojo ženo gorko plakal.

Danes je odnoveval že napovedano ono uradniško parado. Sedaj več ne veruje niti uradniški množici: tudi tamkaj vidi smrtonosni browning...

Edino na to je še upal, da bo dobil od kralja poseben izraz sočustva, pa je do noči čakal, da to takoj objavi v posebni izdaji uradnega lista. Toda tudi tu se je prevaril. Dočim je kralj grofu Tiszi direktno in osebno

v izredno toplih besedah izrazil sočutje, je Cuvaja, ki je po časti večji gospod kakor Tisza in ki se je nahajal tudi v večji nevarnosti kakor leta, brzojavil šef kabinetne pisarne baron Schiessl, češ da je kralj zadovoljen, da je Cuvaj utekel pogibe-lji in da vpraša, kako se počuti Hrvojić. Ničesar več.

Misljen, da vam ni treba opisovati mišljenja zagrebskega meščanstva o tem atentatu.

Cuvaj nima zadosti policije in orožnikov, da bi polovil vse one, ki so se govoreč o atentatu pregrešili proti kazenskemu zakonu in proti komisarjskim naredbam.

Najpreje se je mislilo, da bo Cuvaj ta atentat izbral, da odkrije kak »komplot« in da dá tako zapreti uglednejše naše politike.

No, dosedaj so se zadovolile oblasti, da so priprle desetorico bosanskih dijakov, s katerimi je obče-val atentator Jukić.

Toda tudi tem ne bo mogoče ničesar dokazati. Jukićevo dejanje ni delo nekoliko zarotnikov, marveč obupen krik in memento vsega naroda.

Kako se je zgodil atentat?

Cuvaj je prisostvoval proslavi jubileja svojega brata v spodnjem mestu na Vseučiliškem trgu. Od tu se je z avtomobilom peljal v zgornje mesto.

Slučajno je vzel sabo kr. svetnika Hervojića, ki vodi sedaj odsek za nauk in bogočastje.

O Hervojiću govore, da je bil ves čas med proslavo silno nervozen in da je rekel prijatelju: »Samo da bi bila še enkrat končana ta proslava.«

Dasi je imel svojega izvoščka, vendar je vstopil na Cuvajev poziv v avtomobil.

Mesniška ulica, ki vodi v gornje mesto, je zelo strma.

Avtomobil je došel do Kovačičeve krčme. Tu je ulica prilično ozka.

V tem trenutku je stopila iz krčme skupina mladih dijakov, a eden izmed njih je skočil naprej ter stegnil roko z browningom proti Cuvaju.

Eni pravijo, da se je na to Cuvaj instinktivno sklonil nazaj, neki očividci pa mi je pripovedoval, da je zdrčal s sedeža, a na to se je Hervojić naklonil proti njemu in tako so

strelji, namenjeni Cuvaju, zadeli njegovo. Ena krogla mu je šla skozi vrat v male možgane. Atentator je dobro meril. Toda ker je bil razburjen, ni pazil, koga je pogodil, marveč je instinktivno jel bežati po Mesniški ulici misleč, da je ustrelil Cuvaja. Avtomobil je peljal še nekoliko dalje, nato pa se je ustavil. Cuvajeva soproga je jela obupno klicati v svojem materinem jeziku: »Hilfe, Hilfe!« Tudi Cuvaj, ko je končno izstopil iz avtomobila, je jel vpiti: »Držite ga!« Toda nihče izmed občinstva, ki ga je bilo tamkaj izredno mnogo, se ni niti ganil.

Cuvaj se je na to postavil v frazersko pozo in z jokajočim glasom vzkliznil: »Ali je to, gospoda, patriotično?!«

Atentator je med tem na potu srečal stražnika. Takoj je nameril nanj svoj browning ter ga sprožil. Toda krogla ga ni pogodila, marveč je prebila okno na neki prodajalni na vogalu Mesničke in Streljačke ulice. Mladi stražnik Peter Orščak, ki služi šele 8 mesecev, je potegnil sabljo ter jel zasledovati Jukića, ki ga je bežal nizdol proti Strossmayerjevu šetališču. Tu je zaklical stražniku: »Ne zasleduj me, sicer bom streljal!« Stražnik se ni ustavil. Jukić se je okrenil ter ga z enim strelom oboril na tla, pogodivši ga ravno v glavo.

Sedaj ni imel Jukić nobenega pravega nasledovalca več, nego so za njim iz daleka tekli mali dečki, glasno vpjoč. Pri vspenjači je Jukić naletel naletel Fučkarja in nadzornika »okonjenih« redarjev Zdenčarja. Na Fučkarja je nameril revolver ter ga zadel pod levo ramo. Na to je skočil preko ograje in se večje spustil na stopnice v Bregoviti ulici. Zdenčaj je dokaj zaostal, a kasneje se je videlo, da ni imel poguma zasledovati atentatorja.

Prišedši v Ilico, Jukić ni več bežal. Ako bi ne bilo tu nekega dečka, ki je kričal: »Držite tatu!« bi Jukića v Ilici nihče ne ustavil in on bi lahko utekel, toda v tem trenutku je prihitel Zdenčaj, Jukić je zopet jel bežati. Ker je Zdenčaj kričal: »Držite tatu, on je ubil dva človeka!«, so ljudje mislili, da je to kak zagrebški apaš. Jukić je v diru bežal preko Gunduličeve ulice v Marovsko in na Vseučiliški trg.

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Drugi del.

(Dalje.)

Vzela je cvetice, jih poduhala, ter jih dejala živahno, kakor razigran otrok, v vazo, ki je bila ostala prazna poleg prve. Potem je opazovala vtisek in je zamrmrala:

»Kako sem vesela! Sedaj mi je kamin okrašen!«

Skoraj takoj je pristavila s prepričanim obrazom:

»Veš, ljubezniv človek je, Vaudrec, takoj bosta čisto intimna.«

Zvonček je naznanil, da je grof prišel. Vstopil je mirno, po domače, kakor da je v svoji hiši. Najprej je galantno poljubil mladi ženi roko, potem se je obrnil proti možu, mu prijateljsko stisnil roko in je pral:

»Kako je, dragi Du Roy?«

Sedaj se ni držal več strogo in napeto, kot nekoč, nego priljudno, kar je pač razodevalo, da je položaj drugačen. Žurnalist je bil presenečen ter se je trudil, da ni zaostajal v ljubeznivosti za njim. Za pet minut bi bil človek prisegel, da sta že deset let znanca in prijatelja.

Tedaj jima je dejala Madelena, ki ji je obraz kar sijal: »Sedaj ostane sama. V kuhinjo moram pogledati.« — Odšla je, in moža sta gledala za njo.

Ko se je vrnila, sta se menila o gledališču, o neki novi drami; tako popolnoma sta se strinjala, da se jima je svetilo neke vrste hipno prijateljstvo iz oči, ker sta videla to čisto soglasje svojih misli.

Din je bil krasen, prav intimen in prirčen; in grof je ostal zelo dolgo, tako dobro se je počutil v ti hiši, pri ti ljubki mladi dvojici.

Toliko da je odšel, je dejala Madelena svojemu možu:

»Kaj ne da je izvrsten možak? Čim bliže ga spoznaš, več vidiš v njem. To ti je pravi prijatelj, zanesljiv, udan in zvest. A, ko bi njega ne bilo...«

Ni končala svoje misli, in Georges je odgovoril:

»Res, meni se zdi prav prijeten. Upam, da se bova dobro razumela.«

Ona pa je takoj povzela besedo: »Veš, nočjo morava še delati, predno pojdeva spat. Pred dnevem ti nisem utegnila tega povedati, ker je prišel takoj Vaudrec. Popoldan sem dobila važnih poročil, vesti iz Maroka. Poslanec Laroche - Mathien, bodoči minister, mi jih je sporočil. Napisati morava velik, senzacionalen članek. Dejstva in številke imam. Nemudoma se morava lotiti dela. Daj, vzemi svetilko.«

Vzel je luč in odšla sta v pisalni kabinet.

Iste knjige so bile zložene v omari; in na nji so stale tri vaze, ki jih je bil kupil Forestier v Juan-skem zalivu dan pred svojo smrtjo. Pod mizo je čakala mrtvečeva vreač-golenka Du Royevih nog; sedel je in prijel slonokoščeni peresnik, ki ga je bil njegov prednik na koncu nekoliko ogrizljal.

Madelena se je naslonila na kamin, si prižigala cigareto; povedala je svoje novice, potem je razlagala svoje ideje in kako si misli, da treba razporediti članek.

Pozorno jo je poslušal, si pisal belješke in ko je končala, je sprožil svoje pomisleke, je zastavil prasanje še enkrat, ga razširil; in sedaj je razvil on načrt, a ne več za članek, nego kar bojni načrt zoper začasno ministrstvo. Ta naskok naj bi bil za uvod. Njegova žena je nehala kadi-ti, tako se ji je vzbudilo zanimanje, tako daljni in širni vidiki so se ji odpirali ob Georgevih mislih.

Kedaj pa kedaj je zamrmrala: »Da... da... Prav dobro... To je imenito... To je krepolo!«

In ko je nehal govoriti, je dejala:

»In sedaj pišiva.«

A njemu je delal začetek vedno pregrevance in s težavo je lovil besede. Tedaj se mu je lahko naslonila na ramo in mu je začela narekovati prav potihoma stavke v uho.

Včasih se je ustavila in je prala:

»Kaj ne, saj hočeš to povedati?«

On ji je vselej odgovoril: »Da, natanko to.«

Rabila je ostre izraze, strupene, kakor jih zmore samo ženska, da bi v živo zadela ministrskega predsednika, norčevala se je hkrati iz njegovega obraza in iz njegove politike, na šegav način, ki vzbujal smeh in te istočasno osupne s točnim opazovanjem.

Du Roy je pristavil tu pa tam par vrstic, ki so poglobile in podkrepile napad. Sploh je razumel umetnost zlobnega namigavanja, ki se ga je bil navadil, ko je sukal svoje dnevne vesti; in kadar se mu je dozdevalo kako dejstvo, ki mu ga je sporočila Madelena za golo resnico, dvomljivo ali kompromitujoče, je bil mojster v tem, da ga je bil čitatelju samo uganiti; s tem je vsekalo bolj, nego če bi ga bil naravnost povedal.

Ko je bil članek končan, ga je Georges še enkrat naglas, z deklaratorskim poudarkom prečital. Obasta se strinjala v tem, da je čudovito uspel, nasmihala sta se drug drugemu, vesela in presenečena, kako sta se drug drugemu razodela. Pogledala sta si globoko v oči, z občudovanjem in raznežena, zanosno sta se poljubila, z vročo ljubeznijo, ki se jima je prelivala iz duše v telo.

Du Roy je prijel zopet svetilko;

»Sedaj pa pančkat«, je dejal z razpaljenimi očmi.

Ona je odgovorila: »Vi naprej, mojster, ker svetite.«

Stopil je pred njo in ona za njim v sobo, s prstom pa ga je žgečkala po vratu med ovratnikom in lasmi, da bi šel hitreje, zakaj tega ščegetanja ni mogel strpeti.

Članek je izšel s podpisom »Georges Du Roy de Cantel«, in je vzbudil mnogo hrupa. V zbornici so se vznemirjali radi njega. Očka Walter so piscu čestitali in so mu poverili politično uredništvo pri »Vie française«. Dnevne vesti je prevzel zopet Boisrenard.

Tedaj se je začela v listu spretna in huda gonja proti voditeljem v ministrstvu. Naskok je bil vedno točen in z dejstvi podprt, včasih ironičen, včasih resen, včasih šaljiv, včasih strupen, in je udaril vselej v živo in se je ponavljal in ponavljal, da se je vse čudilo. Drugi listi so neprestano citirali »Vie française«, strigili iz nje po cele odstavke, in veljavne osebe so poizvedovale, ali ne bi bilo mogoče podeliti temu neznanemu, zagriženemu nasprotniku kake prefekture, da bi mu zamašili usta.

Du Roy je zaslovel med političnimi krogi. Da mu raste vpliv, je čutil po tem, kako so mu stiskali roko in se mu odkrivali. In svojo ženo je občudoval radi njene bistroumnosti, spretnosti njenih poizvedb in množic stranih zvez. (Dalje prih.)

Pred vseučiliščem, pravijo, se je hotel ustreliti.

V tem trenutku ga je od zadaj pograbil trgovski pomočnik Ladi-slav Bušić. Jukić je sprožil še en strel, a ni zadel nikogar. Sedaj je prihitela policija in ga zvezala. Jukić je vzkliznil: »Živila Hrvaška, abug Cuvaj«, ter se dal mirno ukle-niti.

Sedaj so šele opazili ljudje, ko-ga so pomagali policiji loviti...

S prva pri policiji ni hotel odgo-varjati, marveč je samo vzklikal: »Živila Hrvaška, abug Cuvaj!«

V Petrinjski ulici, kjer se naha-jajo policijski zapor, se je slišal si-len krič in klicanje na pomoč.

Pravijo, da so stražniki neusmi-ljeno pretepali Jukića.

Zvečer je pri zaslišanju odločno izjavil, da je hotel ustreliti Cuvaja, da ne obžaluje svojega čina in da ni-ma komplicev.

Kdo je Jukić?

Luka Jukić je 26 let star in je rodom iz Svilaja v Bosni. Dopršil je šest razredov v jezuitski gimnaziji v Travniku. Gimnazijske študije je končal v Travniku.

On se je med svojimi tovariši odlikoval kot goreč Hrvat in je so-deloval pri vseh demonstracijah. Le-tos je v Sarajevu sezgal madžarsko zastavo.

Kot enoletni prostovoljec je ne-koč v prepiru oklofuto svojega pra-porščaka in je bil zato zaprt. V zapo-rni je zažgal pod seboj posteljo. Radi tega so ga dale vojaške oblasti na opazovalnico. V Zagrebu je spadal v skupino liberalnih pravaških dijakov okrog »Mlade Hrvatske«, toda ni bil strankar, marveč je zastopal obče nacionale ideje poudarjajoč, da je pri nas že vendar enkrat potreba propagande dejanja...

Črnogorski kralj na Dunaju.

Pri dineju, ki ga je dal cesar na čast črnogorskemu kralju Nikolaju, je cesar napil kralju ter izrazil željo, da bi njegova navzočnost na Dunaju še bolj utrdila dobre odnose med obema državama. Svoj govor je končal cesar z iskreno željo, da bi ostal mir še v naprej neskaljen med mo-narhijo in junaškim črnogorskim ljudstvom.

Kralj Nikolaj je odgovoril ce-sarju, da je med svojim 50letnim vla-danjem imel priliko prepričati se o iskrenih simpatijah Avstrije napram Črni gori, zlasti pa povodom zopetne ustanovitve kraljevine, ter je napil cesarju na njegovo dragoceno zdravje.

Zvečer se je vršil diné v Schön-brunnu, nakar se je odpeljal kralj Ni-kolaj v dvorno opero, kjer je prisot-voval v cesarjevi loži za incognito potujoče vladarje in goste predstavi. Kralja med potjo ni nikdo spoznal.

Kralj Nikolaj je položil vence tu-di na grob cesarice Elizabete in pre-stolonaslednika Rudolfa ter sprejel ob 3. v gradu diplomatski kor. Po-poldne je posetil »Volksgarten« ter položil ob spomenik cesrice Elizabe-te vence.

Ob 10. dopoldne se je vršila več-raj pred cesarjem in črnogorskim kraljem revija prostovoljnega avto-mobilnega oddelka kljub temu, da je grozila nevihta. Revija se je vršila na planoti pred schönbrunnskim gra-dom ter se je udeležilo 134 avto-mobilov in 54 motornih koles. Defi-le vozil se je izborni obnesel in se je kralj v laskavih besedah izrazil o tem, kar je videl, proti poveljniku princu Salmu.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Deveti del.

(Dalje.)

Tudi to mu je delalo skrb in žalost, da je zmanjkalo toliko prijate-ljev, ki so ga v njegovi prvi dobi podpirali. Eni so bili umrli, drugi so se umaknili iz političnega življenja, drugi so bili sploh mesto zapustili. Tuji obrazi so obdajali senatorja, obrazi nove generacije. Poglavari ljudske stranke so bili sovražni nad-vidi papeževi in niso zaupali možu, ki je bil deležen papeževga zaupa-nja, četudi je vladal v ljudskem du-hu. Rienzi ni pozabil prejšnjih prija-teljev, naj so bili še tako nizkega stu-nu in je poiskal tudi Cecea del Vecchio. A ta trdi republikanec ga je hladno sprejel. Senzorski naslov in tuji vojak — to možu ni ugajalo in je to na svoj robati način Rienzi tu-di povedal.

»Kar se tiče naslova,« je pojasnil tribun, »ne preminja ime nič stvari. Pooblaščenec papežev — to je ču-var njegove črede. Če bi jaz kdaj na to pozabil — me zapustite. Kar pa se

Popoldne je bil diné pri nadvoj-vodi Franc Ferdinandu in njegovi so-progi v gradu.

Italijansko - turška vojna.

Premirje.

Pred par dnevi je prišla v jav-nost vest o premirju med Italijo in Turčijo. Par dni je krožila ta vest, potem je utihnila in italijanski vladni krogi so hoteli vse tozadnje govorce dementirati. Vendar je jasno, da se je Italija naveličala vojne. Dogodki, ki bi kaj pomenili, izostajajo in ven-dar trpi Italija ogromne stroške. Že dolgo »vojna stranka« ni bila zado-voljna z načinom bojevanja, že dolgo so ravno najbolj kritizirali taktiko generala Caneve. In zlasti nestrpni vojni krogi, ki so vedno zahtevali no-vih vznemirajočih vesti, so v svojem entuziazmu sedaj popusili. Saj se ni zgodilo nič, kar bi bilo vredno, da se omeni. Italija se je tudi preveč zanašala na Rusijo. Tudi dejstvo, da se to upanje ni izpolnilo, je konsterniralo. To zaupanje pa je Italiji tudi močno škodovalo. Izpočetka sta Francoska in Angleška bile zadovoljni z aneksi-jom Tripolitanijske od strani Italije, sedaj pa, ko je začela Italija z akcijo v Egejskem morju, je zlasti Francoska vznemirjena. Niti to ni izključeno, da pride do močne napetosti med obe-ma državama. Da bo morala Fran-coska graditi sedaj celo vrsto novih vojnih ladij, da je kos avstrijskemu in italijanskemu brodogradu v Sredo-zemskem morju, tega razmerja goto-vo ne bo oblažilo. Tudi Angleški ita-lijanske pomorske akcije niso všeč.

V ospredju stoji sedaj vprašanje premirja in začetek mirovnih poga-janj. Neizrečene želje vseh veslesil so pripravile teren. Pred vsem pa je de-nar. Italijanska vlada je prikrilo že priznala, da bi bila pripravljena v Tripolitanijski nekoliko popustiti. Zlasti bi hotela izpustiti oni pasus o suve-reniteti in bi se zadovoljila z neka-kim protektoratom, morda tako, ka-kor Anglija v Egiptu. Za to pa bo tu-di zmanjkalo denarja in kultura, v imenu katere so se hoteli Italijani vvesti v Tripolitanijsko, tudi potem ne bo bogve kako velika. Vsekakor pa je to mirovno razporedenje v Italiji dobro znamenje, da morda mir ven-dar ni več tako daleč.

Štajersko.

Iz Frankolovega pri Celju. (Ža-losten konec dr. Korošče-vega agitatorja.) Ob času zad-njih državnozbornih volitev je pri-dobil tukajšnji posestnik, p. d. Ma-cuh, žalostno slavo najstrastnejšega agitatorja za mariborskega kaplana dr. Korošča proti naprednemu kmeč-kemu kandidatu Robleku. — Dne 5. junija dopoldne pa so našli moža na Uršnovem stranišču obešenega. Le-tos 1. marca je prestal pri okrožnem sodišču v Celju trimesečno težko je-čo zaradi pretepanja. Bila je to 15. kazen Macuhova. Pri glasovitem boju, ki so ga lani bojevali poleg ne-ke tukajšnje gostilne katoliško-na-rodni Frankolčani s ka-toliško-nemškutarskimi Straničani, je ta katoliški bojevnik Macuh skoraj izgubil nos; komaj so mu ga nazaj prišli. Njegov sin se je takrat tako junaško vojskoval s sekuro, da mu je okrožno sodišče v Celju zato prisodi-lo devet mesecev ječe. Povod Ma-cuhovega samomora so velike izgube v zadnjem letu in pa domači prepri-ji z ženo. Ta odlični katoliško-narodni mož ni namreč poznal natančno niti šeste, niti sedme, niti devete božje

zapovedi. To je bilo obče znano, a kljub temu je bil za tukajšnjega žu-pnika dobrodošel krščanski mož in agitator. Ne bi se o njegovi žalostni smrti tako daleč razpisali, ako bi ne bil to tako tipičen primer politične in zasebne morale med klerikalnimi vaškimi klikami po deželi. S stranko, ki razpolaga s tako široko vestjo pri obrambi naših verskih in narodnih svetini, je za nas naravno težko zma-gonosno konkurirati.

Iz Celja. Tu krožijo že dalje časa kaj zanimive vesti o disonancah med klerikalnimi deželnimi poslanci. Go-vori se, da se je izrazil deželnega glavarja namestnik dr. Jankovič jako nevoljno o dr. Koroščevi taktiki gle-de deželnozbornske obstrukcije, in da je že čas napraviti tej neodkritosrčni in nikomur koristni politični kome-diji konec. Kar je resnica na tem, se ne da natančno kontrolirati, ali javna tajnost je, da tvorijo poslanci dr. Jan-kovič, Robič in Meško neko poseb-no, konservativnejšo skupino v klerikalnem deželnozbornem klubu, kateri dr. Korošec - Benkovič - Ver-stovškov regiment v stranki silno preseda. Kak konec bo neki vzel ta »veliki boj proti Gradcu«, ako vodilni klerikalni politiki že sami obupujejo nad srečnim in častnim njegovim iz-idom?

Iz Maribora. V zadnji številki »Sloge« čitamo: Dolgo let je ideja »Dijaškega doma« počivala v bla-gem srcu dr. Pavla Turnerja, sina zelenega Pohorja framske strani. Mnogo sveta je prehodil, videl mar-sikatero dobrodelno napravo, ideja »Dijaškega doma« v Mariboru kot zavetišče prihodnih slovenskih dijakov, pa je dobivala v njegovem duhu ved-no jasnejšo obliko. Po dolgih letih, utrujen od dela in postaran, pa s po-zemeljskimi dobrotami precej obda-rov, se je vrnil v priljubljeno do-movino. In ker je z ljubečim okom iskal, je tudi našel najkrajše za-tišje mariborske okolice, tam v Vino-rejski ulici. Tu bo stala z vsemi zdravstvenimi in udobnostnimi pri-pravami opremljena moderna stav-ba: dr. Turnerjev dijaški dom! Mno-ga dreves tistega krasnega sado-nosnika se bode sicer moralo umak-niti novi stavbi — ali pod ostalimi se bo na klopih ob lepo ugaženih ste-zicah krasno študiralo! Javna tajnost med prijatelji je: dasi je na razpolago že krasno stavbišče in povrh precej tisočakov, jih še manjka zelo veliko. Zato se zdaj zbira: zrno do zrno po-gača, kamen do kamna palača! O potrebi »Dijaškega doma« v Mari-boru ne bomo izgubljali besedi. Za-to se pridružujemo »Sloginemu« kli-cu: »Mecen se išče!«

Iz Ptujja poroča »Sloga«: »Obč-i-na Krčevina pri Ptujju je padla pri zadnjih občinskih volitvah štajerci-jancem v roke. O teh volitvah so do-sedaj molčali oni mariborski listi, ki so navajeni vsako slovensko zmago pripisovati delu »zvezarjev«, vsak neuspeh pa »liberalcem«. V prej-šnjem občinskem odboru krčevskim je dremalo nekaj »zvezarjev«. O njih »delovanju« in »zastopanju« se ni ni-koli nič slišalo. Nemškutarska večina odbora se ni za nje niti zmerila, tako so bili puhli in krotki. Ko je bilo tre-ba delati priprave za nove volitve, so ti zvezarji držali križem roke in niso nič storili. (Zmožni?) katoliško-narodni državni poslanec Brenčič je doma v sosedni vasi; zakaj ni tu nastopil, kjer je bilo res treba? Za tako delo se sicer ne dobi po 20 kron na dan — ali dolžnost je oficijelni naših voditeljev — risum teneatis amici — da se ga lotijo! Najbrž so ti zvezarji pričakovali, da jih bodo nemškutarji podpirali in volili kakor

Brenčiča pri zadnjih državnozbor-skih volitvah. Pa tu se pričakovanje ni izpolnilo, štajercijanci so jih mirno pustili na cedilu in vse iztrebili. — To — pa kaj bi pisali k takim rečem ko-mentarje mi naprednjaki, ki veljamo za narodne izdajce!

Iz Ptujja. (Po pravici uža-ljena »Straža«.) V zadnji številki mariborske »Straže« čitamo to-le notičico: »Naš mestni magistrat si je hotel gotovo pridobiti neveljavih zaslug, ker se procesije na Telovo ni udeležil niti po enem članu. Gospod župan, je-li to doslednost? — Res je, gosp. Ornič: Kadar pride škof dr. Napotnik v Ptuj, ga sprejmete in se prijeljate z njim, kadar so državno-zbornske volitve, agitirate skupno s slovenskimi klerikalci za sudi-marki-kega protestanta Rauterja in katoliško-narodnega Brenčiča — če je pa treba iti za nemškutarskim Fleckom v procesiji, pa ostanete doma! To je res doslednost in konec bo vaših političnih kupčij z globokovernim dr. Koroščem.

Iz Rogaške Slatine. Tukaj smo z nemalim začudenjem brali v »Stra-ži«, kako naša Slatina pomaga. V do-kaz — dobro zdravje in visoka sta-rost hrvaških škofov, ki so hodili in še hodijo s tem, ter obiski mažarskih klerikalnih grofov. Izvrstna katoliška reklama v dobrem katoliškem listu — za deželni zavod, o katerem nam na shodih vendar pripovedujejo klerikalni poslanci, kako slabo gospoda-ri v njem deželni odbor. Kaj bo torej res: ali reklama »Straže« za Rogaško Slatino, v kateri se razne katoliške kapaciete tako dobro zdravijo — ali pa kritika klerikalnih deželnih po-slancev? Mi smo v hudih dvomih: gosp. deželni poslanec Vrečko, raz-jasni nam to zadevo!

Graški orfeum v — konkurzu. Kakor poročajo graški listi, je sod-nija v soboto graški orfeum zaprla, ker je prosil ravnatelj Tittel za otvo-ritev konkurza. Pasiva znašaja nad 600.000 kron, aktiva pa navedbah Tittelovih do 500.000 kron. Prizadeta je v prvi vrsti puntigamska pivovar-na in pa šampanjska tvrdka Kleino-scheg. Nemški polomi so na štajer-skem v zadnjem času kar na dnev-nem redu.

† Matija Rola. Umrli je v Gradcu nekdanji mariborski stolni vikar Ma-tija Rola, kot inšpektor vzajemne za-varovalnice. Doma je bil na Krem-bergu (Kriechenberg), blizu Cmu-reka, in postal je duhovnik lavantins-ke škofije v Mariboru leta 1863, ter je slednjič kot mašnik služboval v Mariboru kot stolni vikar do leta 1872. V tem letu se je pri maribor-skem mestnem uradu izrekel za brezverca (brezkonfesionalca), od-šel v Gradec, se oženil in zdaj je umrl kot rodbinski oče, star 75 let. Pokopali so ga na evangelskem po-kopališču v Gradcu. Spremili so ga menda do groba oni drugi bivši la-vantinski katoliški duhovniki, ki ži-vijo v Gradcu v posvetnih službah.

V Celju volijo te dni nov občinski odbor. Ker bodo nasvetovani gotovo voljeni, imelo bode mesto Celje v svojem starejšinstvu dva Zanggerja (Robert, trgovec, in dr. Fric, odv-etnik) in obadva menda Rakuscha. Ti bodo gospodje celjske občine. Dr. Kovačič (davkarja) in uradnika Go-rinšek ter Charvat (pošta) niso našli več milosti. Tudi nobeden sodni uradnik ne bo sedel v mestnem od-boru, kljub temu, da Celje od urad-ništva živi. Samo prof. Eichler bode med mestnimi očetmi.

Drobne novice. V občini Do-brenje pri Pesnici so prodrli pri občinskih volitvah večinoma slo-venski kandidati. Za župana je bil

tudi izvoljen Slovenec Poljanec. — V občini Zreče pri Ko-njicah je bil zopet izvoljen za žu-pana gosp. Jos. Winter. — Iz Zalca nam poročajo: Posestnik Mihael Luževič v Drašnji vasi je do-bival zadnji čas vedno pisma, v kate-rih se mu je grozilo, da mu bo pisec zažgal hišo ali ga ubil, ako ne položi na nek gotov kraj 2000 kron. Luževič se ni zmenil za ta pisma, dokler en-krat res ni začelo goreti. Ogenj so domačini k sreči takoj opazili in po-gasili. Nato je Luževič naznanil stvar orožnikom, ki so dognali, da je pisal grozila pisma delavec Juri Plevnik. Moža so izročili orožni-ki sodnji. — Razpisano je mesto okrajnega pomožnega učitelja za brežiški politični okraj. Prošnje do 1. julija. — V Brežicah se sestate dne 13. junija ob 8. zjutraj komisija za revizijo železnične proge in postaj bodoče železnice Brežice-Novosto. Obdelalo se bode tudi generalni projekt kranjskega deželnega odbora za varijanto Bela cerkev-Kandija-Novosto. — Iz Celja. (Na-rodna nestrpnost naših magistratcev.) V soboto je po-slal neslovenski trgovec, notabene velik davkoplačevalec, svojega slu-ga na magistrat prijaviti nove služki-nje. Ker je sluga govoril slovenski, se je zadržal nad njim službojoči urad-nik: Vi, zakaj pa ne govorite nemški! To je že brezmejna brezobzirnost in nestrpnost! — Iz Pulja je dezer-tiral titularni narednik 87. pešpolka Franc Bernetič.

Koroško.

Izginil je ključavničarski moj-ster I. Strnad ml. v Beljaku. Šel je že 1. junija od doma. Iščejo ga že več dni, toda zaman. Sumijo, da se je Strnad kje ponesrečil.

Tatvina v železniškem vozu. Nekemu višjemu sprevodniku je ukradel neznan tat iz železniškega voza v vlaku, ki je peljal v Solno-grad, črno usnjato službeno torbico, v kateri je bilo 40 K denarja. O storilcu še nimajo nobene sledi.

Otok z nožem. Devetletni sin kajžarice Antonije Videnikove v Glodnici se je igral, ko je bila mati odsotna s ostrim šiljastim namiznim nožem. Med igro je deček padel tako nesrečno, da se mu je zasadił nož v leva prsa tako globoko, da mu je predrl srce. Dečka so dobili z no-žem v prsih mrtvega.

Primorsko.

Nadomestne občinske volitve v Gorici. Volilni imeniki za nadomest-ne občinske volitve v Gorici so raz-stavljeni v magistratnih prostorih med uradnimi urami od 9. do 23. t. m.

Cerkveno streljanje. Pri strel-janju povodom procesije na praznik Telovo se je razletel v Branci topč. Anton Bizjak je bil težko ranjen, po-sebno hude opekline je dobil na obrazu.

Kurz za kmetljanje čipk otvorijo v četrtek 13. t. m. v Krmini. Kurz bo trajal 3 mesece, dosedaj se je prija-vilo 400 gospe in gospodičen.

Tržaška porota. V soboto se je vršila pred tržaško poroto zanimiva obravnava proti odgovornemu ured-niku Antonu Cianu in ravnatelju Angelu Lanza tržaškega socialno-demokratskega organa »Il Lavora-tore«. Toži jih kapitan Lloydovega parnika »Vorwärts« Marko Kozu-lič, ker sta v listu obdolžila, da je ogoljufal moštvo parnika za polovico

Ali si kaj izvedel, kako govore ljud-je o uspehu našega poezda proti Pa-lestrini?

»Želite-li, gospod, slišati vse to govoričenje, naj bo ugodno ali ne?« je vprašal Villani.

»Če bi hotel slišati samo to, kar mi ugaja, bi se ne bil nikdar povrnil v Rim.«

»Torej — eden poglavarjev tu-jih vojakov je rekel, da Palestrine ne bodo zavzeli.«

»Hm — in kaj pravijo zapoved-niki njihovih rimskih čet?«

»Gospod, slišal sem jih šušljati, da se ne boje tako poraza, kakor v slučaju zmage maščevanja baro-nov.«

»In s takimi ljudi naj se kaj do-seže! Daj mi sv. pismo.«

Spoštljivo je prinesel Angelo sveto knjigo.

»Predno sem zapustil svoje to-variše,« je rekel Angelo, »sem izve-del govorico, da je gospoda Adriana Colonna njegov bratranec vrgel v ječo.«

»Tudi jaz sem to slišal in zdi se mi prav verjetno,« je odgovoril Rien-zi. »Ti baroni bi svoje lastne otroke okovali v železe, samo da bi želez-je ne zarjavelo. A te ničvredneže bo-mo ponižali in njih trdnjave bomo podrli.«

tiče tujih vojakov, vam povem. Po-kažite mi petsto Rimljanov, ki bodo prisegli, da bodo noč in dan oboro-ženi in pripravljeni, braniti Rim, pa odslavimo tuje vojake.«

Cecco del Vecchio ni bil zado-voljen. Pošten, a neizobražen in ne-zadovoljen, si je domišljeval, da ga smatra senator za nepotrebnega in to je žalilo njegov ponos. Tudi je bil nekako nevoljen na Rienzija, ker ga ta pri svojem prihodu med tisočimi ljudmi ni zapazil in ga ni odlikoval.

Rokodelci so imeli še vedno svoja zborovanja in Cecco del Vecchio je na njih glasno oznanjal svoja temna prerokovanja. Najbolj je Rienzija bolelo čudno vedenje njego-vega starega prijatelja in zaupnika Pandulfa di Guido. Ko ga je pogrešil med tistimi, ki so se vsak dan ogla-sili na Kapitolu, je poslal ponj in se je trudil oživiti nekaj med njima vladajočo zaupnost. Pandulfo je na-stopal z veliko spošljivostjo, toda vsa senatorjeva vljudnost in ljubez-nivost ni mogla premagati njegove hladnosti. Pandulfo di Guido se je bil sam udal častihlepnim prizadeva-njem in se je zavedal, da bi bil sam in s privoljenjem baronov postal ljud-ski tribun, če bi se ne bil Rienzi po-vrnil v Rim. Lahkota, s katero je v razoranih razmerah pridobil ljud-sko naklonjenost, je vstvarila ljubo-

sumnosti in tekmovanja, ki so uniči-la edinost v stranki.

Tak je bil Rienzijevo položaj, da-si ga je ljudstvo oboževalo. Postava in svoboda, življenje in smrt — vse to je bilo v njegovih rokah.

Med vsemi, ki so mu stregli, mu je bil Angelo Villani najljubši. Ta mladenič, ki je ostal pri Rienziju v času njegovega pregnanstva, je na željo Nine šel z njim tudi iz Avigno-na in ostal pri njem v taboru kardinala Albornoza. S svojo verno, razumnostjo in zvestobo si je vse bolj pridobil senatorjevo hvaležnost. Rienziju je dobro delo, da je v nje-govi bližini bilo zvesto srce. Podelil je pažu dostojanstvo komornika in Angelo je ostal vedno pri njem in je spal v njegovi predsobi.

Ko se je senator tisti večer v Ti-voliju umaknil v svojo sobo, se je vsedel k odprtemu oknu, naslonil glavo ob roko in se udal svojim tem-nim mislim. Ko je naposled dvignil glavo, je zagledal Angela, ki ga je sočutno opazoval.

»Ste-li bolni, gospod?« je vprašal mladi komornik.

»Ne, Angelo; samo pri srcu mi je nekoliko težko. Zdi se mi, da je zrak za septembrsko noč nekam mrzel.«

»Angelo,« je čež nekaj časa zo-pet povzel Rienzi, »prinesi mi črnilo.

zaslužka za čezurna dela. Cijan se izgovarja, da je inkrimirano notico bral šele v listu. Lanza pa zanika, da bi bil on sestavil to notico in trdi, da mu jo je dala neka zaupna oseba. Ponudi pa dokaz resnice. Višji inspektor kapitan Mayer je izjavil kot prva priča, da je uveljavljal te notice strogo preiskavo na parniku »Vorwärts«. Preiskava je dognala, da je ta obdolžitev neutemeljena. Predlog, da bi zaslišalo sodišče vse moštvo je bil zavrnjen. Porotniki so vprašanje glede krivde potrdili. Sodišče je obsodilo Ivana Ciana na 100 kron globe v slučaju neizpolnitosti v 10 dni zapora, Angelo Lanza pa na 3 mesece strogega zapora, dalje v povračilo pravnih stroškov. Tudi mora to obsodbo objaviti v listu »Il Lavoratore«.

Železniška nezgoda v tržaški prosti luki. V soboto popoldne so se igrali otroci pred skladiščem št. 6 v prosti luki v Trstu. Med temi je bil tudi desetletni učenec Armitrimi. Mimo je pripeljal tovorni vlak, ki je vozil zelo počasi. Deček je skočil na stopnico tovornega voza in se je peljal kakih 50 m na vozu. Ko je hotel odskočiti je padel pod vlak. Nesrečo so takoj opazili toda bilo je prepozno. Ko so potegnili dečka izpod voza je bil že grozno razmesarjen. Obe nogi so mu odtrgala kolesa popolnoma proč, desna roka pa je visela samo še na delu kože. Dečka so odpeljali v bolnišnico. Ko so ga zdravniki preiskali, je prijel deček z levico na koži visečo desnico in jo odtrgal ter vrget, češ te roke tako ne morem več rabiti. Deček je v 1 uri umrl.

Nesreča ali detomor. Včeraj so odpeljali iz porodnišnice v preiskovalni zapor 24letno služkinjo Terezijo Cotter iz Trzica, pristojno v Št. Peter pri Gradcu, ker je osumljena, da je umorila novorojeno dete. Cotterjeva pripoveduje sledeče: Na kamenitih stopnicah prišli so jo popadki in na stopnicah naslonjena čez ograjo je porodila dete. Otrok je padel z glavo na rob kamenite stopnice in se je ubil. Ona je položila otroka takoj v košaro za perilo in odšla v bolnišnico, kjer so jo sprejeli in kjer je ostala do včeraj. Preiskava še ni dognala, ali je izpoved Cotterjeva povsem resnična ali ne.

Ribič trg v Trstu je bil v zanjem tednu zelo slab. Pripeljali so pač tudi ribiči več vrst rib, toda cene so ostale silno visoke. Posebno drage so ribe boljše vrste, katerih je na trgu silno malo.

Na morju zblaznel. V soboto se je vkrcal v Gradežu na park, ki vozi redno iz Gradeža v Trst 35letni uradnik pri namestništvu Hinko Basel. Ko je priplul parnik na odprto morje, se je Basel nenadoma sčel in skočil v morje, češ, da hoče v Trst plavati. Kapitan je parnik takoj ustavi in poslal za blaznim rešilni čoln. Prepeljali so ga zopet na parnik, v Trstu pa so ga poslali v bolnišnico. Basel je storil to v hipni blaznosti.

Ustavljanje osebnega vlaka št. 220 v Ricmanjih. S 15. junijem t. l. počenši se bo ustavljal osebni vlak št. 220, ki odhaja iz Trsta c. kr. d. z. ob 8. uri 22 min. zvečer, v osebnem postajališču Ricmanje za eno minuto. Prihod v Ricmanje ob 8. uri 44 minut.

Anton Aškerc

Danes ponoči ob pol 2. uri je v deželni bolnici umrl pesnik Anton Aškerc. Odkar ga je pred nekaj dnevi zadela kap, je bil le malo pri zavesti. Zdravniki so upali, da mu rešijo življenje, a kruta usoda je obrnila drugače.

Umrj je značaj. Viharji življenja so besneli okrog njega, a ga niso mogli ukloniti in ga niso mogli zlomiti. Kakor jeklo zveni ime Anton Aškerc, in jeklen je bil značaj njegovega nositelja.

Umrj je pesnik. Muza njegova ni bila mehkužna in nevrastenična, bila je res špartanska. Kakor glas zvonov so doneli akordi njegovih pesmi, oznanjujoče večne ideale slovanstva, svobode in bratstva, a zveneli so tudi kakor brušeni meči in prizadevali globoko nezalceljive rane.

Umrj je človek, ki je pod oklopom nosil mehko, za vse dobro vneto, po sreči koprneče srce, in kateremu se sreča ni nikdar nasmejala.

Pri Sv. Marjeti, tam pod prijaznimi Rimskimi Toplicami, na Spodnjem Štajerskem, se je rodil Anton Aškerc. Bil je sin preprosti kmečkih staršev. Študiral je gimnazij v Celju. V tisti dobi je vladalo med Slovenci popolno edinstvo v mišljenju in naziranju. Zbrani so bili vsi v enem taboru, pod narodno zastavo — v taboru zatirancev, in se z združenimi močmi borili proti zatiralcem. Klerikalizma v današnjem pomenu te besede še sploh ni bilo. Duhovščina

na je bila vobče jožefinskega mišljenja, tolerantna in nacionalna. V takem mišljenju je zrasel Anton Aškerc. Želja, delovati za blagor svojega naroda, ga je peljala v mariborsko semenišče, kajti sodil je, da bo kot duhovnik lahko najsvobodnejše in najizdatnejše pospeševal koristi svojega naroda. Tedaj je bil na čelu mariborske vladikove škof Stepišnik, mož nemškega mišljenja, a razumen in tolerant, ki ni nobenemu slovenskemu duhovniku delal ovir pri političnem ali kulturnem delu. Semeniščnik Aškerc je imel škof jako rad in tako je Aškerc z najlepšimi upanji za svoje življenje, zapustil semenišče kot mašnik.

Služboval je kot kaplan na različnih farah na Štajerskem in to v dobi, ko so se začeli kazati prvi pojavi klerikalizma. Služboval je v različnih razmerah, zdaj pri razumnih in dobrih župnikih, zdaj pri slabih in neizobraženih, obenem pa si z nepretrganim študiranjem razširjal obzorje. Le prekmalu je spoznal kričeči razloček med ideali in med realnim življenjem in začela se je zanj doba velikanskih duševnih bojev med vero in med spoznanjem, med svobodoljubjem in med klerikalizmom. Njegovo stališče je bilo toliko težje, ker se ni znal hliniti. Kar je čutil in mislil, to je tudi povedal, odkritosrčno in brezobzirno, naj mu je koristilo ali škodovalo.

Bil je znamenit in slaven pesnik, ko so ga na Štajerskem njegovi duhovni sobratje začeli preganjati. Znamenje za to je dal sedanjí škof Mahnič, ki je, kakor Simona Gregorčiča, tudi Gorazda (to je bilo Aškercovo pesniško ime) preganjal z vsem, nje mu lastnim fanatizmom. V dobi tega sistematičnega preganjanja in ubijanja je Aškerc šele do dobrega spoznal bistvo klerikalizma, spoznal je grdo zlorabljanje vere, ki se godi. Uklonil se pa ni. Premišljevali so ga, trpinčili so ga, a on se ni vdal, on ni zatajil svojega prepričanja in je ostal zvest samemu sebi. Konec teh velikih bojev je bil, da je moral v najlepši moški dobi popustiti duhovniško službo.

Preselil se je v Ljubljano in je posredovanjem svojega zvestega prijatelja bivšega župana Hribarja dobil službo mestnega arhivarja. — Opravljal je to službo z njemu lastno vestnostjo in natančnostjo. Pri urejanju arhiva in knjižnice je našel mnogo, doslej neznanih podatkov iz ljubljanske preteklosti; nekaj jih je spravil v javnost, nekaj jih je zapustil v rokopisu.

Klerikalni fanatizem mu tudi v Ljubljani ni prizanesel. Ljubljanski škof Jeglič je začel preganjati Aškercaradi nekaterih, v »Ljubljanskem Zvonu« priobčenih pesmi. Škofovo stališče je bilo bornirano in barbarško; Aškerc se je opravičil s spomenico, v kateri je znamenito pobil škofove nazore, toda škof Jeglič ni bil še nikdar dostopen pametnim razlogom. Nadaljeval je svoje preganjanje in ker se Aškerc tudi njemu ni uklonil, mu je prepovedal maševati. Tedaj je pa Aškerc z zaničevanjem vrget duhovski ovratnik od sebe in si pustil brado zrasti.

Aškerc je najznamenitejši med slovenskimi epskimi pesniki. Ni vse suho zlato, kar je obelodalil; vake vsakemu umetniku, se mu je to in ono delo ponesrečilo. A vendar je bil eden največjih umov, eden največjih naših pesnikov, ki je podaril svojemu narodu bisere večne vrednosti.

Aškercova nesreča je bila, da je postal duhovnik. Bredke izkušnje, ki jih je doživel v tem stanu, so mu zagrenile vse življenje. Iskal je razvedrila v knjigah, v delu in na potovanjih, a ni ga našel nikjer. Prepotoval je skoro pol Evrope. Bil je večkrat na Ruskem, v Petrogradu in v Moskvi, v Varšavi in v Odesi in na Kavkazu, prepotoval je vso Avstrijo in Italijo, bil v Carigradu in v Parizu, v Atenah in v Egiptu, a miru, ki ga je iskal, ni našel nikjer.

V zadnjih letih je večkrat bolehal in šel zdravja iskat v Opatijo, a popolnoma se ni več popravil.

V Ljubljani je živel skoro samotarso življenje. Živel je kakor ura, redno in silno zmerno. Zadnje tedne je oglušil in minoli teden ga je zadela kap, kateri je zdaj podlegel.

Z njim je končal zemsko pot odličnega pesnika, znamenit človek, goreč rodoljub, ki mu ostane v zgodovini slovenske literature in kulture večni spomin.

Dnevne vesti.

+ **Grdo so se vrezali.** Sobotni »Slovenec« prinaša med dnevnimi vestmi na prvem mestu glnljivo notico, da obhaja sveti oče drugi dan svojo sedemdesetletnico. Stvar nas sicer ne zanima posebno, vendar pa moramo pibiti, da so se posvečeni in neposvečeni gospodje v »Slovenčevem« uredništvu s to vestjo grdo vrezali in nesmrtno blamirali. Kažejo namreč, da so povsem nepoučeni in nevedni v rečeh, ki so jim vendar ta-

ko blizu. »Cathalogus cleri« pravi namreč, da je sedanji papež rojen dne 2. junija 1835; dovršil je torej že svojih 77 let in ne 70, kakor to poroča najbolj katoliško in vedno nezmotljivo glasilo naših klerikalcev. Pač lepi katoličani to!

+ **Prememba v vodstvu prisilne delavnice.** Dolgoletni ravnatelj prisilne delavnice g. Alojzij Poljanec je vložil prošnjo za vpokojenje. Gosp. ravnatelj Poljanec je prevzel vodstvo prisilne delavnice, ko je bil ta dež. zavod v desolantnih razmerah. Napravil je v zavodu vzoren red, mu pospeval vse svoje moči in si s svojimi nepristanskim in vseskoz pravičnim in uspešnim delovanjem pridobil trajne zasluge za deželo. Naslednik njegov postane gosp. stotnik Ciril Dolenc, sin vpokejenega grmskega ravnatelja.

+ **Zanimivo delo o deželni finananci.** Bivši deželni glavar dvorni svetnik Fran pl. Šuklje je spisal knjigo »Deželni zbor kranjski in deželne finance«. V tej knjigi pojasnjuje finančne razmere dežele kranjske in utemeljuje svoje predloge, kako naj se deželne finance sanirajo. Knjige izide v soboto, dne 15. t. m. in vzbudi gotovo občno zanimanje, saj je bivši deželni glavar eden najtemeljitejših poznavalcev kranjskih deželnih financ.

+ **Strah pred Sokoli.** Včeraj je bilo v Borovnici razvite zastave odnotnega Sokola. Župnik in klerikalni župan sta se pa silno zbala nastopa čilih Sokolov. Župnik je grmel na prižnici proti Sokolu ter prošil svoje ovčice, naj grejo ta dan raje iz Borovnice, kakor pa da bi gledali sokolsko telovadbo. Občinski odbor je imel pa ob pol dvanajstih dopoldne izvanredno sejo, na kateri se je posvetoval, kako bi preprečil obhod Sokolov, kar se mu seveda navzlic njegovi veliki modrosti ni posrečilo. Nekateri občinski odborniki so se zbrali v gostilni nasproti župnišči ter so hoteli izzivati Sokole. Ko so pa zagledali dolge vrste Sokolov, so se zbalji in so previdno molčali. — Slučaj je hotel, da se je vozilo iz Ljubljane z istim vlakom, kakor Sokoli tudi par čukov in krčansko socialnih devic. Do Borovnice so se poskrili in čuki so bili popolnoma mirni in tihi. Ko se je pa v Borovnici začel vlak naprej pomikati, ko so bili torej varni so začeli čuki žvižgati in izzivati. Pač pogum!

+ **Na naslov slavnega deželnega odbora.** Iz Žirov. Ker se bo de nadaljevanje nove ceste Rovte-Žiri v najkrajšem času zopet pričelo, oziroma se bo de razpisalo dotično delo, se glavne činitelje deželnega odbora, ki so v tej zadevi merodajni, tem potom nujno prosi, da blagovolijo vestno in pravično postopati in zadnji konec ceste proti Žirovam tako izpeljati, da bo de cesta služila res ogromni večini ljudstva v korist in poleg tega bila bi tudi lepo ravna brez vsakih mostov in bi prišla ravno v sredini doline pri farni cerkvi in pošti na že obstoječo okrajno cesto. Cesta, ki se je pa pri zadnji seji določila od večine pristranskega klerikalnega cestnega odbora v Idriji, pa ne odgovarja v nobenem oziru potrebam in koristim veliki večini žirovskih davkoplačevalcev, ki bodo občutno čutili cestne doklade. Speljana bi bila ta proga tako nesmiselno in nestrokovnjaško, da se že iz tega čisto jasno razvidi, da cestni odbor ni niti malo upošteval koristi in blagor davkoplačevalcev, temveč je bila pri določitvi proge merodajna izključno samo strankarska strast, kar se pa v tako zelo varnem slučaju, kakor je ta, in ki bo de stalo tako ogromne svote denarja — nikakor ne sme zgoditi, saj bi se še pozni rodovi z gnusom spominjali in preklinjali činitelje, ki bi tako izpeljavo ceste zakrivali. Moral bi biti namreč od hriba do hriba, torej čez celo dolino, dolg most, kakor pa omenjena druga proga, ki bi šla od Mihača proti farni cerkvi za desnim bregom — cela. Za tisti denar, ki bi se moral izdati za po cestnem odboru projektirano progo, bi se lahko napravila krasna, ravna cesta za desnim bregom, popravila že obstoječa pot skozi Uršenkovec, to je za levim bregom, in še denar bi ostal, ter bi bilo z malimi stroški vstreženo vsem. Slavni deželni odbor blagovolji naj torej navedene vrstice vpoštevati ter še pravčasno potrebno ukreniti, da si varuje sam sebi ugled in zaupanje ter zabrani veliko krivico, katere bi se v nasprotnem slučaju storila pretežni večini žirovskim davkoplačevalcem na korist par strankarjem.

+ **Slovenec vicekonzul v Bremen.** Cesar je imenoval konzularnega atašēja dr. Ferdinanda Souvana za vicekonzula v Bremen.

+ **Iz deželne službe.** Računskim nadoficijalom je imenovan oficijal Rajko Setina. — Za računske praktikante so sprejeti: Josip Jurkovič, Fran Poženel in Franc Pravhar.

+ **Iz ljudskošolske službe.** Za suplentinjo na ljudski šoli v Spodnji

Šiški je imenovana gđc. Karolina Pišlarjeva, za suplentinjo na slovenski mestni osemrazredni dekliski ljudski šoli pri sv. Jakobu pa je imenovana na mesto učiteljice Avguste Matanovičeve, ki je zaradi bolezni na dopustu, učit. kandidatinja Ruža Jerajeva.

+ **Promocija.** V soboto, dne 8. t. m. je promoviral na graškem vseučilišču Franjo Lipša, c. kr. avskultant pri deželnem sodišču v Gradcu za doktorja vsega prava. Čestitamo!

+ **Pogreb pesnika Aškerc** bo v sredo 12. t. m. ob 5. popoldne. Anton Aškerc je bil brezdvoma eden največjih sodobnih slovenskih pesnikov in najzaslužnejših literatov, za to bi se spodobilo, da se ga pokopje na mestne stroške in se ga položi na mrtvaški oder v »Mestnem domu«, ne pa v mrtvašnici v deželni bolnici. Prepričani smo, da bo ta naš predlog našel v vsi slovenski javnosti splošno odobrovanje.

+ **Ruski gostje v Ljubljani.** V soboto zvečer je prispelo v Ljubljano 40 ruskih učiteljc in učiteljev pod vodstvom gospe Grakove. Na kolodvoru je goste pozdravil v imenu g. župana ljubljanskega g. magistratni komisar Govekar. V imenu ruskega kruška pa ga. Terezina dr. Jenkova. Gostje so dobili brezplačno prenočišča v hotelih »Ilirija« in »Tabor«. V nedeljo so si gostje ogledali Ljubljano. Šli so tudi na Grad, kjer so občudovali razgled na Ljubljano. Vendar pa ni bil razgled čist, ker so gore zakrivala megla. Skupni obed so imeli v hotelu »Ilirija«, kjer je goste pozdravila v imenu ruskega kruška ga. Terezina dr. Jenkova. V imenu gostov ste govorili gospa Grakova in knežinja Natalija Obolenskaja. Govoril je tudi g. dr. Lah o razmerah na Slovenskem. Po obedu so peli slovenski in ruski pevci. Popodne so si ogledali 1. mestno šolo, na kar so se ob petih popoldne odpeljali proti Postojni.

+ **Včerašnja nogometna tekma.** Včeraj popoldne se je vršila nogometna tekma med drugim ljubljanskim moštvom in med nemškim moštvom ljubljanskim. Tekma se je končala neodločno. Nemško moštvo, ki je sestavljeno iz starejših in močnejših igralcev, je igralo dobro, vendar se ljubljansko mlajše moštvo ni strašilo in je zastavilo napram močnejšemu nasprotniku vse sil. In to ne brez uspeha. Dasi so mlajši in slabotnejši naši igralci, so pokazali pri igri toliko izurjenosti in spretnosti, da so postajali Nemcem večkrat zelo nevarni. V prvi polovici igre so dosegli Nemci uspeh. Stanje je bilo Nemci 2 in Slovenci 1. Toda po premoru so naši že boljše delali. Izvedli so več krasnih napadov, ki spričujejo, da bo to mlado moštvo doseglo pri vstrajnem delu še krasne uspehe, in so dosegli tri gole med tem, ko so si Nemci priborili samo dva. Tako je končala tekma neodločno 4:4, kar pa znači za naše častno priznanje, da vrlo napredujejo in naj jih bodri ta lepi uspeh k vstrajnemu nadaljnjemu delu in k bodoči zmagi, pri čemer jih ne smejo strašiti nobene neprimke in razni nasilni nastopi nasprotnika. Tekma je bila kljub raznim včerašnjim veselicam izborna obiskana. Zbralo se je na travniku nad 1000 ljudi, kar znači, da te tekme vedno bolj zanimajo ljubljansko občinstvo.

+ **Deželni dolgovi.** V soboto smo priobčili del razprave, ki jo je za »Vedo« spisal bivši dež. poslanec Jos. Mandelj. Pri izkazu »Dolgovi dežele« kolona »leto 1911« pa je, kakor nas obvešča uredništvo »Vede«, tiskovna pomota. Predumij dež. zaklada naj se glasi skupna vsota 1.855.180 in ne 4.855.180. Tiskovna pomota 4 milijone mesto 1 milijon je tudi v »Vedi«. Pri sumiranju se dobi takoj prava številka.

+ **Fran Bohuslav,** član mestnega gledališča v Plznu, je angažiran za slovensko gledališče v Ljubljani.

+ **Izprašanim sloven. prof. kandidatom.** C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je razglasil, da mora vsak prof. kandidat, ki reflektira v šol. l. 1912/13 na suplenturo na Kranjskih srednjih šolah oziroma učiteljskih, vložiti najkasneje do 15. julija t. l. tozadevno prošnjo, opremljeno s potrebnimi dokumenti, v kateri prosi za vsprejem v Kranjsko suplentsko listo oziroma za eventualno suplenturo iz svoje stroke. Prošnja se mora nasloviti na c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko. Dotični prof. kandidati, ki že službujejo, oddajo prošnjo službenim potom, ostali pa jo pošljejo direktno na c. kr. dež. šolski svet za Kranjsko v Ljubljani.

Cirkus Schmidt ima danes zvečer zadnjo predstavo z izbranim sporedom. Izvajali bodo najboljše točke obširnega Schmidtovega repertoarja. Sobotna in včerašnja predstavi so bili jako dobre in zelo številno obiskane. Po današnji poslovljni predstavi bodo šotore takoj podrli, jutri zjutraj se odpelje cirkus v C-

lje, kjer ima že jutri zvečer otvoritveno predstavo.

Promenadni koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši ob ugodnem vremenu jutri, torek od pol 7. do pol 8. zvečer pod gradom »Tivoli«. — Spored: 1. Patzke: »Salut a Luksemburg«, koračnica. 2. Puccini: »Silke iz opere »Tosca«. 3. Strauss: »Južne cvetke«, valček. 4. Gervais: »Hrvatski dom«, potpuri. 5. Schubert: »Moment musical«. 6. Boito: »Fragmente« »Mefistofeles«.

S ceste. Ko je v nedeljo zjutraj hlapec Filip Smerdelj vozil z vpreženim konjem na južni kolodvor, se mu je v Kolodvorski ulici splasil konj in pridrljal pred kolodvor, kjer se je voz prevrnil in razbil. Konj je nato z enim delom voza dirjal proti Resljevi cesti čez Jubilejski most, po Poljanski cesti v Štepanovo vas, kjer so ga ustavili. Hlapec se je pri padcu z voza k sreči le lahko telesno poškodoval in se tudi druge nesreče ni pripetilo. — Na Turjaškem trgu je pa peljala v soboto posestnikova žena Ana Pavlinčova z ročnim vozičkom neke tiskovine. Za njo je pripeljal v naglem diru mesarski vajenec Alojzij Tome in je v Čevljarski ulici zadela v njen voziček s tako močjo, da ga ji je prevrnil in je tudi sama padla na tla. Pavlinčova ni zadobila poškodb, pač pa se ji je pokvaril voz. — V Orlovi ulici je v soboto popoldne pri dovažanju gramoza padel na tla konj, last Elija Predoviča in poginil. Odpeljal ga je konjač.

Kolo je bilo ukradeno v soboto 8. junija t. l. ponoči Ranzingerjevemu uslužbencu Ivanu Kaiserju iz odprte veže na Cesti na južni kolodvor št. 7. Kolo je »Diamant«, črno pleskano, že obrabljeno, ima polno ploščo in bolj ravno, valovito balanco, pri prednjem kolesu je gumijeva cev širša, kakor pri zadnjem in je vredno 80 K. Pred nakupom se svari!

Tatvine. Včeraj popoldne je bil z dvorišča hiše št. 1 v Wolfovi ulici odpeljan samotež - voziček. — Iste dne je bil ukraden iz veže v Čevljarski ulici št. 1 zavoj smkovine cikorie, kateri je tehtal 50 kg in je bil vreden 36 K. — V soboto zjutraj je bila posestnica Uršuli Martinčevi iz Rudnika Pred škofijo ukradena z mlekom napolnjena pločevinasta posoda.

Med ženskami. V soboto je hotela v neki hiši v Hrenovi ulici neka gospodinja natočiti v škaif vode. V tem pride k nji neka, v isti hiši stanujoča ženska, ki je skočila po kratkem regljanju v njo, ji potegnila škaif z roke ter ji ga zabrusila s tako močjo v trebuh, da je ta morala iskati zdravniške pomoči.

Kokoši in race so začeli pobijati neki zlikovci najemnici. V soboto sta bila zasačena dva mlada fanta, ki sta tam okoli lučala kamenje, a tokrat nista zadela perutnine.

Plaha. Ko je šla v soboto neka žena železniškega uslužbenca na Cesti na Rudolfovo železnico, se je iz neke hiše vili nanjo curek vode. Kakor se je dognalo, je vodo hotela viliti neka stranka v strešni žleb, a ga je zgrešila.

Z žganjem je opojil v soboto na Karolinski zemlji neki delavec dve mladi deklici z Barja tako, da sta obe nezavestni obležali in je morala priti ponje mati. Proti žganjarju je vložena ovadba.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 25 Makedoncev; 27 Hrvatov je šlo v Heb 16, v Inomost, 19 pa v Buks.

Izjubljeno in najdeno. Posestnica Ivana Starin je izgubila veliko črno denarnico, v kateri je imela okrog 40 K denarja. — Neki gospod je izgubil denarnico, v kateri je imel tri bankovce po 100 K. — Služkinja Josipina Ciber je izgubila črno usnjato denarnico s srednjo vsoto denarja. — Šolska učenka Melita Rogel je izgubila rdečo usnjato denarnico z malo vsoto denarja. — Šolska učenka Viljemina Rožnik je izgubila robec in okrog 2 K denarja. — Prevoznik Josip Pukelstein je izgubil rjavo denarnico s 6 K 30 vin. — Sedlarski mojster Jožef Köhler je našel denarnico, v kateri je bilo 300 K denarja. — Zasebnica Neža Pogačnikova je izgubila zlat obesek z briljanti. — Šolska učenka Marijanica Kokaljeva je izgubila zlato zapestnico. — Delavka Ana Kosova je našla hranišnično knjižico »Kmečkih občin«, glasečo se na ime Rozalije Mušičeve iz Trzina.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Nevarna tatica. Marjana Krtova, 59 let stara omožena dninarjeva žena iz Hrastja je, kakor iz njenih predkazni razvidno zelo nevarna tatica, ki je zaradi tatvine prestala v resnici že ostre kazni, kajti enkrat je bila obsojena na 5 let, drugokrat zopet na 2 leti in 7 mesecev, potem na 18 mesecev, poleg tega ima še mnogo manjših kazni. Najrajši je kradla po trgovinah in po sejnih in sicer sama ali pa v družbi svojega moža, ki je

sedaj v ječi. Tržila je tudi z lasmi, a to je bilo le navidezno, da je tem lažje kradla. Dne 22. aprila je bil v Motniku semenj. Kot izurjena tatnica ni hotela zamuditi te lepe prilike, kar pa je bilo za njo usodopolno. Med množico ljudi potegnila je Ani Jerma iz žepa denarnico z vsebino 15 kron 34 v. Jermanova je takoj čutila, da ji je nekdo v žep segel in obenem dognala, da ji manjka denarnica. Ker je uvidela, da se je obdolženka nahajala v njeni neposredni bližini, zato je šla za njo in jo privedla k stojnici. Obdolženka je tatvino odločno tajila, preiskava za denarnico v navzočnosti orožnikov je bila brezuspešna, a kmalu se je zgledal Lorenc Prešeren in prinesel denarnico, katero je Marijana Krt spetoma proč vrgla. Dobilo se je pa še več drugih stvari pri obdolženki, katere je isti dan po stojnicah izmaknila. Kakor izurjena tatnica, Marijana Krt vse taji.

Porotniki so potrdili vprašanje glede hudodelstva tatvine iz navade in sodišče jo je obsodilo na 5 let težke ječe.

Vlomilec v šentpetrsko cerkev v Ljubljani. V petek se je zagovarjal pred tukajšnji poroto Pavel Weber, 41 let star iz St. Kristova, samski vrtnar, sedaj v kaznišnici v Karlovu pri Gradcu, ki se že 18 let potika po ječah. Da je ta človek skrajno nevaren za človeško družbo, izhaja že iz tega, da je bil pred porotnim sodiščem v Gradcu zaradi tatvine in zaradi poskušene umora obsojen na 10 let težke ječe, a je že po preteku dveh let pobegnil iz ječe. V svoji prostosti je zopet izvršil več hudodelstev, bil je prijet in znova obsojen pri deželni sodišču v Gradcu na 4 leta težke ječe. Leta 1891 je bil v Zagrebu zopet zaradi tatvine in leta 1907 istotam zaradi cerkvenega rop obsojen na 3 leta težke ječe, od tam so ga oddali okrognemu sodišču v Celju, kjer so ga preganjali tudi zaradi tatvine, za kar so mu naložili 8 mesecev težke ječe. — Dne 24. februarja 1911 je prišel iz ječe, a dne 3. marca 1911 je bil Weber že v Ljubljani, ter se je dal zvečer zapreti v cerkev sv. Petra, ponoči je vlomil v tabernakel, vzel 200 K vredno monštranco, dva okvira, vredna 25 kron, več kovinskih okraskov, vrednih 30 K ter gotovine 4 K. Kakor že znano, je raztrgal pri oknu železno mrežo, utrl šipe in s svojim ropom neopažen pobegnil. Na slični način je oropal farno cerkev v Grateinu dne 5. junija, vlomil v tabernakel, oropal 400 K vredni ciborij in 200 K vredno monštranco, svetotajnosti pa razmetal po tleh. Vzel je še eno paleto in nekaj drugih okraskov. Po ropu v sv. Petra cerkvi je bila vsa tukajšnja mestna policija pokoncu, ne da bi mogla zaslediti krivca, a po izpovedbah zaslišanih prič in po popisu storilca, so takoj sumili, da mora biti pravi krivec edinole Pavel Weber. Dne 19. julija pa je bil Weber v stolni cerkvi v Gradcu zasaden, ko je ravno kovinske okraske in pozlačen križ izmaknil. Obsojen je bil zaradi tega na 2 leti težke ječe in ta zadnja kazen, ki jo mora prestati v Karlovu, je bila zanj usodopolna, in da sta se mu mogla dokazati tudi druga dva cerkvena ropa. Weber je namreč pisal iz ječe svoji sestri v Mariboru pismo, v katerem jo prosi, da naj ona na vrtu, katerega je imel v najemu, presadi ribezljiv grm. To pismo je vzbudilo sum. Pismo so odposlali mariborski policiji, katere je šla kopat na lice mesta in našla pod grmom zakopane oropane cerkvene reči. — Weber seveda taji tatvino in pravi, da mu je vse to izročil neznan človek, da mu jih on shrani. Seveda ni nihče temu zagovoru verjel, najmanj pa porotniki, ki so nad njim izrekli svoj krivdorek, kakor ga je sodišče obsodilo na 5 let težke ječe.

Nesrečna žrtev slučaja. Na zatožni klopi se je moral kot zadnji v tej porotniški dobi zaradi hudodelstva zagovarjati 42letni oženjeni Iv. Razingar, topilniški mojster v glazuti v Toplicah, ker je z bikovko Jožefa Kokalja tako po glavi udaril, da je ta po preteku dveh dni v ljubljanski bolnišnici umrl. Dne 19. marca t. l. zvečer so domu idočega obdolženca fantje s kamni napadli. Po večerji je šel Razingar od svojega doma proti rudniški restavraciji. Fantje so ga zopet s kamenji sprejeli, eden od njih je pa skočil z odprtim nožem proti njemu in ga vrezal na desno stran vrata. — Obdolženec je saboj vzel za svojo eventualno obrambo bikovko, v kateri je bila vpletena tudi neka železna tvarina. Prišel je do rudarske restavracije, kamor je dovedel čestni hrup več radovednežev. Na gornji stopnjici, na vežna vrata naslonjen je stal tudi delavec Jože Kokali. Ko je prišel obdolženec do vežnih vrat, je vprašal Kokalja, kdo je kamenje metel. Na njegov odgovor, da ne ve, je šel naprej, a kmalu se obrnil nazaj in ga udaril z bikovko tako močno po glavi, da se je ta takoj nezavesten zgrudil in par dni kasneje zaradi vnetja možganskih oken, ker je udarec povzročil vtis

desne čelne kosti in povzročil razpoke, v deželni bolnici umrl. Obdolženec ne taji dejanja; pravi pa, da je to storil, ker je videl, da je poleg ubitega stal delavec Janez Kokali, od katerega je mislil, da mu je on prizadejal urednino, v svojo obrambo udaril po Jožetu Kokalju, misleč, da ga tudi ta misli napasti. Zaslišane priče izpovedo o obdolžencu, da je sploh jako dober človek, a nagle jeze. Porotniki niso samo vprašanje na uboj zanikali, marveč tudi vprašanje prekoračenja zoper telesno varnost, kakor ga je sodišče oprostilo. — S to obravnavo so bile porotniške obravnave za prvo polletje končane.

Književnost.

— Milan Pugelj: Brez zarje. Založil L. Schwentner. Cena broš. 2 K, vez. 3 K. — Ocenio priobčimo v kratkem.

— Novi akordi. XI. letnika je izšla I. številka. Poleg literarne priloge, prinaša naslednje skladbe: Janko Ravnik: »Moment« za klavir; Anton Lajovic: »Pesem o tkalcu« za en glas in klavir; Vasilij Mirk: »Kam hišite?« mešan zbor; Oskar Dev: »Še ena« (Zaljubilo se je solnce), moški zbor.

Razne stvari.

* **Zopet eksplozija v Wöllersdorfu.** V soboto ponoči ob 2/4. se je v Wöllersdorfu dogodila nova eksplozija. V zrak je zletelo poslopje, v katerem se telhta smodnik in v katerem je bilo kakih 1000 kg smodnika. Poslopje je popolnoma razrušeno. Kolikor je dozdaj znano, ni bil nihče poškodovan.

* **Eksplozija smodnišnice v Wöllersdorfu.** Škoda, ki jo je povzročila eksplozija, znaša milijon kron. Največja škoda je v Dunajskem Novem mestu, kjer znaša 300.000 K. Mestni svet je v izvanredni seji sklenil, vojno ministrstvo brzojavno vprašati, ali hoče povrniti vso škodo, ki jo je povzročila eksplozija na javnih in privatnih poslopih. Škoda na avtičnem letališču znaša 30.000 K. Župan Dunajskega Novega mesta sporoča, da je občina že pred 13. leti zahtevala, naj se premesti objekt 48, kar pa vojno ministrstvo nikakor ni hotelo storiti. Ko so zgradili avtično letališče, je občina obljubila 10.000 kron, da se objekt premesti.

* **Srečni Dunaj.** V soboto je bilo pri dunajskem mestnem davčnem uradu vplačanih osem milijonov kron kot zapuščinska pristojbina po baronu Rotschildu. Dunajska občina pa dobi letos še dva milijona kron iz zapuščine umrlega viteza Gutmanna.

* **Nesreča na cestni železnici.** Iz Hanoverja poročajo: Vlak cestne železnice, v katerem je bilo 300 učenec, je v najhitrejši vožnji skočil s tira. Petdeset otrok je bilo več ali manj ranjenih.

* **Francoski podmorski čoln se je potopil.** Iz Pariza poročajo: V soboto ob sedmih jutraj je zadel križarka »Saint Louis« ob podmorski čoln »Vendemiaire«. Podmorski čoln se je takoj potopil. Leži 53 metrov globoko in ga dozdaj še niso mogli vzdigniti, čeprav so tri ladje odpadle na kraj nesreče. Mornariški minister je osebno odpotoval v Cherbourg, da vodi rešilno akcijo. Podmorski čoln je napadel križarko »Saint Louis« ter pri tem zadel vanjo. Podmorski čoln je križarka prerezala. 25 mož se je pri tem ponesrečilo.

* **Menu povodom dvornega galadineja dne 8. junija na čast črnogorskega kralja je bil naslednji:** Potage Chantilly. Petits soufflés Lucullus. Filets de saumon à la russe. Pêce de bouef et d'agneau. Zéphyr de gibier à la Vatel. Côtelettes à la craonnaise Sorbet. Poulardes de Styrie, salade, compote. Asperges en branches. Crème Richmond. Fromage. Glaces variées. Dessert. Madère Camille de Lobas. Chât: Margaux 1893. Schloss Vollradter 1893 Auslese — Szamorodner 1901 Hofweingut — Calabria — Cognac 1854 — Crème de Menthe — Champagne Moët & Chandon Impérial.

* **Energičen pripomoček.** V svojih mladih letih je bil slaven vojskovodja Wrangel z nekim svojim znancom na lovu. Ta je zašel v neko močvirje in se ni mogel rešiti iz njega. Vedno bolj in bolj se je udiral in klical na pomoč. »Ne morem vam, kakor vidite, pomagati,« mu je rekel Wrangel, »toda kako morem gledati, da boste morali prestati tako dolg in grozen smrten boj? Upam, da nimate nič proti temu, če vas ustrelim.« In Wrangel je pritisnil k licu svojo puško. — »Ne streljajte, ne streljajte!« je kričal nesrečnik, »sem že tu, sem že tu...« Napravil je skok, ki je bil nad človeško moč — posrečilo se mu je prijeti se za korenino bližnjega drevesa. In na ta način je zlezal z močvirja. »Samo vaša odločnost me je rešila,« je pravil potem Wrangelu.

* **Konec plesa.** Za časa francosko - španske vojne v letih 1808 do 1814 je dobil neki krojač v Bergu v Kataloniji od generala D' Espany naročilo za večje število uniform, ki jih pa ni mogel v določenem času izgotoviti, ker ne more, kakor je trdil, dobiti dovolj šivilj. D' Espany je vsled tega dal v onem mestu pridrži velik ples. Tistega večera pa, ko bi se imela zabava vršiti in ko so bile vse dame iz mesta in okolice zbrane, so naenkrat vojaki obkrožili palačo, v kateri bi se imel vršiti ples. Vojaki so vdrli v dvorano. Gospodje so se morali oddaljiti in prestrašenim damam je bilo sporočeno, da ne smejo prej zapustiti palače, dokler ne bodo izgotovili določeno število uniform. Takoj nato je prišel krojaški mojster s svojimi ljudmi, ki so prinesli prirerzno blago. In tako so morale dame namesto plesati pridno šivati. Tako so morale kar cele tri dni ob kruhu in vodi, toda v polni plesni toaleti obadati iglo.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Melioracije.

Dunaj, 10. junija. Vlada je predložila zbornici proračun o melioracijskem fondu, čečar potrebuje znašajo za l. 1912 v celem 10,054.802 kron.

Na Kranjsko odpade od te vsote 286.997 K tedaj niti 3%.

Podrobnosti proračuna za Kranjsko so sledeče:

1. Za osuševanje ljubljanskega barja šesti obrok vodnogospodarski zadrugi 158.597 K.

2. Za vodovode v Cerkljici in Rakeku tretji obrok 56.000 K.

3. Za nove melioracije: a) za uravnave hudournikov Močilnik, Pasji rep in Belo v Vipavski dolini, ki je proračunjeno na 80.000 K, prispevek 64% in da prvi obrok 24.400 kron;

b) za uravnavo Sore, ki je proračunjeno na 460.000 K prispevek 50% in sicer prvi obrok v znesku 46.000 K.

Službena pragmatika.

Dunaj, 10. junija. V državnem zboru se je vršila danes debata o drugi skupini službene pragmatike, zlasti o §§ 31. in 32., ki sta bila soglasno sprejeta. V imenu vlade je nastopil zopet sekcijski šef Fries. Kakor znano so slovenski klerikalci s svojim minoritetnim predlogom restituirali prvotni tekst vladne predloge. Glede teh dveh paragrafov so se jim pridružili sedaj tudi poslanci poljske ljudske stranke. Vsi ostali poslanci so bili za odsekove predlog.

Dunaj, 10. junija. Poslanec Pernstorfer in tov. nameravajo vložiti danes ostro interpelacijo glede dogodkov na Steinfeldu.

Brambni zakon in proračunski provizorij v avstrijski zbornici.

Dunaj, 10. junija. Vlada se trudi, da bi avstrijska zbornica sprejela brambni zakon pred proračunskim provizorijem. Tozadevno se vrše že pogajanja s strankami. Danes popoldne imajo seniorji konferenco, v kateri bo stavljen tudi predlog, da naj se brambni zakon reši še pred proračunskim provizorijem. Težkoč delajo samo še Rusini. Govori se pa, da se bo posrečilo njih odpor premagati. Vlada grozi, če bi ne bil sprejet ta predlog, s § 14. Ta grožnja je napravila v poslanskih krogih zelo mučen vtisk.

Dunaj, 10. junija. Vlada je izjavila, da hoče imeti do 26. junija rešen proračunski provizorij, sicer ga reši sama po § 14. Proti predlogu, da bi se rešila brambna predloga pred provizorijem, so vse stranke. Brambna debata se bo vsled tega najbrže rešila šele meseca julija.

Podržavljenje ljubljanske policije.

Dunaj, 10. junija. Zakon o podržavljenju ljubljanske policije je sankcioniran. Ljubljana bo morala plačevati za podržavljenje policijo 80.000 K na leto.

Smrt pesnika Aškerca.

Dunaj, 10. junija. Poslanec prof. Masaryk je poslal našemu uredništvu sledečo brzojavko: »K odhodu pesnika Aškerca, uspešnega delavca in bojevnik za napredek slovenskega naroda, izražam Vam in vsemu naprednemu Slovanstvu iskreno sožalje. Na izpraznjeno mesto drugi možki naprej.« — Masaryk.

Kralj Nikolaj na Dunaju.

Dunaj, 10. junija. Kralj Nikolaj se je vrnil danes ob 8. jutraj čez Trst v Cetinje. Ob 9. zvečer prispe v Cetinje. Policija na Dunaju in v Trstu je odredila obsežne priprave, ker se vzdržuje vest, da imajo emigranti pripravljati atentat. V vojaških krogih trde, da bo avstrijska vlada v kratkem ustanovila pri poslanstvu na Cetinju mesto vojaškega atašea.

Polet Berolin-Dunaj.

Dunaj, 10. junija. Letalec Hiersch se je dvignil danes ob 3. uri in 7 min. v Bratislavi in priletel na Dunaj, oziroma na aspersko letališče ob 6. uri in 1 minuti po krajši progi večinoma v višini 2000 m in preletel progo 300 kilometrov v 2 urah in 54 minutah.

Nadvojvoda v zrakoplovu.

Gradec, 10. junija. Iz Maribora poročajo, da se je dvignil včeraj nadvojvoda Fran Josip Ferdinand v zrakoplovu »Nadvojvodinja Margerita« z več člani zrakoplovnega kluba, ter je ob 12. uri 25 minut dospel v Dražjo vas pri Konjicah.

Češko-nemška sprava.

Praga, 10. junija. V soboto se je vršilo pri namestniku posvetovanje češkega komiteja zaradi jezikovnega prasanja pri deželno knežjih oblastih. V političnih krogih se zatrjuje, da pride morda že prihodnji teden do provizoričnega zaključka. Končno posvetovanje se vrši potem na Dunaju.

Praga, 10. junija. Včeraj so se nadaljevale konference pri namestniku knezu Thunu v zadevi jezikovnega prasanja pri avtonomnih deželno knežjih oblastih. Poslanca Svicha in dr. Baxa sta upravičila svojo odsotnost, od ustavovernega veleposestva sta bila navzoča dr. Baernreiter in grof Nošitz, za češko-konservativno veleposestvo pa grof Clam Martiniz. Upati je, da pride vsaj do provizoričnega zaključka.

Madoboleslavske volitve.

Mladá Boleslav, 10. junija. Protikandidat ge. Kunčička, župan in le-karnar Matoušek je prijavil eksekutivnemu komiteju mladočeške stranke, da odstopi od svoje kandidature. Vsled tega bo najbrže dne 18. t. m. ga. Kunčička soglasno izvoljena. Namestnik knez Thun ima namen, da z ozirom na § 52. dež. vol. reda ne da ge. Kunčički certifikata kot deželnem poslancu, ker tam ni govora o ženskih poslancih, vsled česar niti deželni zbor ne bi mogel odločiti o tem mandatu. Ga. Kunčička se bo morala tedaj obrniti na državno sodišče zaradi priznanja svojega mandata.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 10. junija. Navadni dogodki v ogrskem državnem zboru so se ponovili tudi danes. Policija je udrla v dvorano in odvedla opozicijo, na čelu ji Justha. Zbornica razpravlja o reviziji poslovnika.

Budimpešta, 10. junija. Justh je poslal poslancu Breiterju za njegovo brzojavko odgovor v katerem pravi, da so simpatije vsega kulturnega sveta opoziciji krepka podpora v njenem težkem boju.

Dunaj, 10. junija. Ministrski predsednik Lukacs je bil včeraj od cesarja sprejet v avdienci. Lukacs je cesarju naznanil, da bo ogrska zbornica še v tej seziji končala razpravo o rekrutnem kontingentu. Magnatska zbornica odobri brambno predlogo v soboto. Lukacs je konferiral včeraj tudi z min. predsednikom Stürgkhom.

Zopet eksplozija smodnišnice.

Dunaj, 10. junija. Kakor poročamo na drugem mestu je na Steinfeldu v noči na nedeljo zletela zopet manjša smodnišnica, v kateri je bilo 1400 kg smodnika, v zrak. Izkazalo se je, da gre pri tej eksploziji za atentat.

Le po naključju ni eksplodirala v bližini se nahajajoča smodnišnica IV., v kateri se je nahajalo 161.000 kg smodnika. Hiša pa je skoro do malega demolirana, tako da je prav čudež, da se ni tudi tu smodnik vnel. Uradna preiskava je dognala, da se je eksplozija pripetila vsled zločina. Najbrže je atentator vrgel ročno bombo ali pa zažgal z netilno vrvo. Dognalo se je nadalje da se je ob 1/2.1 po noči približal objektu in strazi neki kot častnik oblečeni človek. Straža, Bosnjak Vaso Maksimovič ga je po predpisih ustavil ter ga pustil naprej, ker je častnik vedel za parolo. Dve minuti potem se je pripetila eksplozija in mala smodnišnica je izginila s površja. Pritisk zraka je vrgel Bosnjaka na tla, vendar pa se je ta takoj zopet dvignil in stal naprej na odkazanem mu mestu na straži. Med tem je prihitel iz vojašnice častnik Zverina in vojak mu je javil, kaj je videl. Takoj so začeli neznanca zasledovati, alarmirana je bila cela bosanska stotinja in že se je zdelo, da imajo atentatorja, zlasti ker so pomagali pri lovu tudi ulanci in avtomobilisti, ko je neznanec naenkrat izginil brez sledu.

Pok je bil slišati tudi v Dunajsko novo mesto, kjer je provročil pravo paniko. Ljudje so bežali brez cilja po ulicah in pred mestno hišo se je nabrala nepregledna množica, ki je izpraševala, kaj se je zgodilo. Ljudje so mislili, da se podira celo mesto ali pa da leti mesto v zrak. Cela garnizija je odšla na Steinfeld.

Atentator.

Po noči so bile razširjene vesti, da je atentator neki italijanski delavec, pozneje se je govorilo, da je italijanski častnik ali vojun.

Nevarnost je treba presoditi s tega stališča, da bi bilo eksplodiralo v slučaju, da se je vnel smodnik v objektu IV., še 26 drugih smodnišnic, v katerih so shranjene tudi bombe. Tudi vojašnica, v kateri je bil nastanjen cel polk in vasi v okolici bi se bile podrele.

Dunaj, 10. junija. Danes ob 11. dopoldne se je razširila vest, da se je posrečilo zaslediti atentatorja. Domneva se, da je bil tudi prvi zločin izvršen od istega človeka. V vojnem ministrstvu vlada nepopisen strah in je ministrstvo odredilo, da se garnizija v Dunajskem novem mestu znatno pomnoži.

Dunaj, 10. junija. Koncem današnje seje parlamenta bo podal brambni minister poročilo o nesreči pri smodnišnicah na Steinfeldu.

Poskus novega veleizdajniškega procesa.

Zagreb, 10. junija. K atentatu Jukić na Cuvaja poročajo še nadalje, da je Jukić baje priznal, da se je udeležil z več sošolci tukajšnje univerze izleta v Belgrad. Tam se je sešel s člani revolucionarnega komiteja »Narodna Obrana«. Govorili so o hrvaških razmerah in ta govorica je baje prišla do zaključka, da je čudno, da nima Hrvaška človeka, ki bi rešil deželo tega neznoznega tirana. In pri tem pogovoru se je obudila Jukić misel, da bi odstranil kraljevega komisarja Cuvaja. Ko se je vrnil v Zagreb je začel razmišljati, kje bi dobil orožje. Govoril je tudi z drugimi dijaki, vendar ni prišel do rezultata. Vrnil se je baje zopet v Belgrad, kjer je zahteval od članov »Narodne Obrane«, da naj mu dajo za odstranitev Cuvaja bombo. To zahtevo so mu člani »Narodne Obrane« odrekli, in mu bombe niso dali, pa so mu izročili revolver sistema Browning. S tem se je vrnil v Zagreb in izvršil atentat na Cuvaja. To poročajo nemški korespondenčni biroji. Ta poročila so napravila med jugoslovanskimi poslanci na Dunaju zelo globok utis ter vlada splošno ogorčenje nad ogrsko vlado, ki hoče potom korespondenčnih uradov med svetom zopet obuditi sum, da se pripravlja na slovenskem jugu veleizdajniška zarota. Jugoslovanski poslanci pripravljajo akcijo, do prinesejo luč v te vladne manipulacije in pred vsem svetom osramote ta nečuvni poskus.

Srbski izredni vojni kredit.

Belgrad, 10. junija. Vlada je predložila skupščini zakonsko predlogo glede izrednega vojnega kredita 2 in pol milijonov dinarjev za rezervne puške in municijo in za pokritje izrednih izdatkov.

Nevarne homatije v Bolgariji.

Sofija, 10. junija. V političnih krogih zatrjujejo, da nameravajo macedonsko bolgarski voditelji prisiliti kralja, da reši povodom svojega povratka macedonsko vprašanje. Ščuvajo tudi ljudstvo proti kralju, češ da je njegov zadnji obisk v Berlinu imel edini smoter, da se razdeli Macedonia med Rusijo in Avstrijo, Bolgarija pa naj bi dobila le mali del Drinopoljskega vilajeta.

Sofija, 10. junija. V hiši župana neke male turške vasi v severo-vzhodni Bolgariji so našli 1400 Manlicherjevih pušk. To znači, da je gibanje med turškim prebivalstvom Bolgarije veliko opasnejše kakor vobče sodijo.

Sestanek dveh cesarjev.

Pariz, 10. junija. Listi poročajo da se sestane cesar Viljem in car Nikolaj meseca julija v Finskih vodah.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Anglija in Turčija.

Berolin, 10. junija. »Berliner Tageblatt« poroča iz Carigrada: Bivši veliki vezir Haki paša je izjavil v tajni seji ozmanskega kluba, da je Angleška ponudila Turčiji svojo intervencijo v varstvo svojih interesov pod sledečimi pogoji: Turčija se mora odreči Kovelu in Egiptu, ojačiti mora svoje čete ob bosanski meji in vzdržati kapitulacijo. Haki paša se je odločno izjavil proti tej zahtevi.

Milan, 10. junija. »Corriere della sera« poroča iz Aten, da se je uvedlo na Kiosu vojno stanje. Povod temu je dalo dejstvo, da so ovadili vse osebe, ki so govorile kaj o premikanju turških čet pred okrogno sodišče. Med turškim prebivalstvom je zavladal velik strah, ker so skoro vse turške civilne oblasti zapustile otok. Turški vojaki grade na raznih hriboh po otoku utrdb. Turki nameravajo namreč svoje moči razdeliti, da zavlečejo celo akcijo in onemogočijo hitro zavzetje otoka.

Atene, 10. junija. Kapitan parnika »Milo«, ki je priplul iz Smirne, poroča, da je videl neko laško vojaško transportno ladjo v višini Kapreje. Laško brodovje je obkloplilo včeraj otok Kios in pričakuje povelja, da izkrci laške čete.

Milan, 10. junija. Listi poročajo, da nameravajo Italijani v kratkem bombardirati Smirno, Kios in Mitilene.

Društvena naznanila.

Občni zbor »Dramatičnega društva« se radi nastalih zaprek ne vrši dne 13. junija, kakor je bilo naznanjeno, ampak se preloži, dokler se neka, izredno važna vprašanja ne rešijo povoljno. — O d b o r.

Akad. fer. društvo »Sava« in vodstvo O. S. N. D. naznanja, da se udeležijo v sredo popoldne pogreba našega pesnika in častnega člana akad. tehn. društva »Triglav« g. Antona Aškerc. Člani »Sava« se zberejo ob 4. uri popoldne v kolerju v Čitalnici Narodnega doma.

Pevsko društvo »Zarja« v Rožni dolini priredi dne 7. julija 1912 veliko vrtno veselico v restavraciji »Amerika« na Glincah. Sosedna društva naj se blagovolijo ozirati na to prireditelje.

Gasilno društvo Zgornji Kašelj je svojo, za dan 2. junija nameravano veselico vsled slabega vremena preložilo in se bo ta veselica vršila dne 16. junija popoldne na vrtu gosp. Franca Grada v Zgornjem Kašlju. — Društvo vabi gasilce in sploh vse občinstvo na številno udeležbo.

Glasbeno društvo v Ribnici napravi v nedeljo, dne 16. junija t. l. popoldne izlet v Sodražico (in to ob vsakem vremenu), kjer bo zvečer priredilo v prostorih gosp. Fajdige družabni večer. Na sporedu so mešani zbori, soli, sekstet in opereta. — Komur se zahoče po neprisiljeni zabavi, naj pride.

Prosveta.

»Slovenska Šolska Matica« v Ljubljani priredi v drugi polovici avgusta in v prvih dneh septembra t. l. 14dnevni učiteljski tečaj, čegar program smo svoječasno že objavili. Tečaj je popolnoma zasiguran, ker se je javilo zadostno število udeležencev. Razume se, da sprejema odbor še vedno prijave. Denarni prebitki tega tečaja se razdeli koncem tečaja med udeležence po enakih delih. — O d b o r.

»Akademija« priredi predavanje v Novem mestu v sredo 12. junija (ne v petek 7. junija). Predava L. Lotrič o češkem pesniku Macharju. Predavanje se vrši v Narodnem domu. Pričetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani.

Pogreb umrlega našega častnega člana, brata

Antona Aškerc

se udeležijo naše društvo korporativno. Zbirališče v telovadnici v Narodnem domu v sredo, dne 12. junija ob 1/4 na 5 popoldne.

Bratje, izkažite v kar največjem številu zadnjo čast velikemu pesniku slovenskemu in prezasluznemu našemu članu!

O d b o r.

Listnica uredništva.

Dopisnikom. V zadnjem času dobivamo silno mnogo pisem, ki so pre-malo frankirani, vsled česar moramo za vsako tako pismo plačati na pošti. Opozorjamo torej dopisnike, naj vsako pismo frankirajo, kakor je predpisano, ker bo uredništvo v bodoče dosledno vračalo vsa pisma, ki bi ne bila ali ki bi bila premalo frankirana.

— Kdor hoče, da se kak poslan rokopiš porabi v sobotni številki, ga mora poslati najkasneje do petka zvečer; v soboto došle stvari se vporabljajo za sobotno številko le, ako so izredno važne in zanimive vsebine. — Razna društva in posamezniki nam pošiljajo svoje vesti z željo, naj jih na primer priobčimo v soboto, torek ali sredo. Ali misli ta gospoda, da nima uredništvo drugega posla, kakor da pazi na to, da se dotične notice priobčijo v željenih rokih? Ali naj uredništvo nastavi posebnega uradnika, da bo pazil na te notice, ki se naj ponavljajo, in sicer samo za to, ker so nekateri gospodje prekomodni, da bi dotično notico poslali dvakrat, trikrat?!

G. B. K. v Št. Vidu na Dolenjskem. Dopisa ne moremo priobčiti, ker je preoseben. Pred vsem pa bi morali vedeti ime onega, na katerega se dopis nanaša.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. junija: Marijana Jančar, branjevčeva žena, 61 let, Radeckega cesta 1.

Dne 5. junija: Viktorija Kmet, zasebnica, 31 let, Prisojna ulica 5.

Dne 6. junija: Alberta Škrinjar, šivilja, 21 let, Mestni trg 9.

V deželni bolnici:

Dne 3. junija: Valentin Demšar, bahtar, 68 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 10. junija 1912.

Termin.
Pšenica za oktober 1912. . . za 50 kg 11.49
Rž za oktober 1912. . . za 50 kg 9.55
Oves za oktober 1912. . . za 50 kg 9.18
Koruz za julij 1912. . . za 50 kg 8.77
Koruz za avgust 1912. . . za 50 kg 8.83
Koruz za maj 1913. . . za 50 kg 7.55

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji aračni tlak 30-76 mm

Junija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
8.	2. pop.	734.2	27.1	sr. jz.ah.	jasno
9.	9. zv.	734.6	20.0	sr. jz.ah.	"
9.	7. zj.	734.7	15.7	sl. jv.ah.	"
10.	2. pop.	731.7	25.2	sl. jug	sk. oblač.
10.	9. zv.	732.1	18.1	"	del. jasno
10.	7. zj.	731.2	15.6	brezvetr.	dež

Srednja predvčerajsna temperatura 20.7°, norm. 16.9° in včerajsna 19.7°, norm. 17.0°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 1.0 mm

Pisateljsko podporno društvo javlja žalostno vest, da je preminol dne 10. junija l. 1912, ob pol drugi uri zjutraj njegov častni član, blagorodni gospod

Anton Aškerc

pesnik in mestni arhivar.

Sprevod bo krenil iz mrtvašnice deželne bolnice v sredo dne 12. junija popoldne k Sv. Krištofu, kjer se položi v rakev pisateljskega društva.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njega častni član, velezaslužni brat

Anton Aškerc

pesnik in mestni arhivar

danes zjutraj ob pol dveh po kratki mučni bolezni preminil.

Pogreb bo v sredo, 12. t. m. ob 5. pop. iz mrtvašnice dež. bolnice na pokopališče k Sv. Krištofu, kjer se truplo položi v rakev Pisateljskega društva. — Časten mu spomin.

V LJUBLJANI, dne 10. junija 1912.

Potrli od bolesi javljamo vsem svojim rojakom, da je naš predragi tovariš in ljubljani prijatelj, gospod

Anton Aškerc

slovenski pesnik in mestni arhivar.

danes, dne 10. junija ob pol dveh zjutraj v deželni bolnišnici po kratkem trpljenju za večno zaspal.

Pogreb preblagega pokojnika bo v sredo ob 5. uri popoldne iz deželne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Krištofu, kjer se truplo shrani v grobnico Pisateljskega društva.

Vse pokojnikove prijatelje in znance, vse rodoljubke in rodoljube, vsa narodna društva ter sploh vse domoročce vabimo, da izkažejo slavnemu možu poslednjo čast!

V LJUBLJANI, dne 10. junija 1912.

Društvo magistratnih uradnikov.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob prepridki izgubi naše prelube soproge, matere, sestre in tete, gospe

Ane Čizmek roj. Stadler

izrekli iskreno sočutje ter spremili drago rajno k večnemu počitku, kakor tudi darovalcem prelepih vencev izrekamo presrečno zahvalo.

Zabja vas-Novomesto, dne 10. junija 1912.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za neštete dokaze sočutja ob nenadomestni izgubi, iskrenoljubnega, nepozabnega soproga, očeta, brata, strica, gospoda

JANEZA GOSAR

izrekamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. gosp. dekanu Mat. Mraku za vso tolažbo in spremstvo kakor tudi ostali duhovščini in vsem onim, ki so nam bili v teh težkih dneh v pomoč. Iskrena hvala vrlim škofjeloškim pevcem pod vodstvom g. J. Rojnika za ganljive žalostinke vrli starološki požarni brambi in vsem drugim udeležencem, ki so sledili predgeregajnkemu na njegovi poslednji poti.

V STARI LOKI 10. junija 1912.

Žalujoči ostali.

Hiša

z štirimi stanovanji in vrtom na lepem kraju v Rožnidolini št. 227. se pod zelo ugodnimi pogoji iz proste roke ceno prodaja.

Posestvo na prodaj

v bližini Dobrne na Štajerskem s stalno dobro vodno močjo; v bližini se bo zidala železnica; pripravno za povečanje mlina in nove žage; močno zidana in dobro ohranjena hiša, z lepo kletjo, sadnim vrtom, travnikom in njivami se takoj prodaja. Vpraša se: Celje, Gosposka ulica 17, II. nadstr.

Korespondenca.

Štiri agilna dekleta žele korespondenco

z enakimi vrlimi fanti.

Pod šifro: Pomlad, Poletje, Jesen in Zima. — Poštno ležeče: Ljubljana.

Najfinejši

2061

desertni liptavski sir

iz slovitega Travnškega pogorja dobavlja po najnižjih cenah

Prva bosenska herc. tvornica ovčjega sira, Travnik, Bosna.

Kdor se želi učiti

ruski jezik

temeljito in praktično, naj da svoj naslov v upravnništvo »Slov. Naroda« pod »rusko«.

2086

Dr. med.

Ipavic

zopet ordinira.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane naznanja, da je danes zjutraj ob pol dveh po kratki mučni bolezni preminil gospod

Anton Aškerc

mestni arhivar.

Pogreb velikega slovenskega pesnika in vestnega uradnika se vrši v sredo ob 5. popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice na pokopališče Sv. Krištofa, kjer se truplo položi v rakev Pisateljskega društva.

V LJUBLJANI, dne 10. junija 1912.

2030

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI

Ljubljana,
Štritarjeva ulica 4.

&

Vzorec zavarovan.

GERKMAN.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

„Ravnateljstvo: Dunaj L., Aspernplatz 1“
se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.

Zavarovana glavica koncem leta 1910 okoli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov. Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu L., Schmiedgasse 40, kjer strogo reelni, delavni sodružniki vsak čas dobe dobre službe.

Nadzornik za Kranjsko:

611

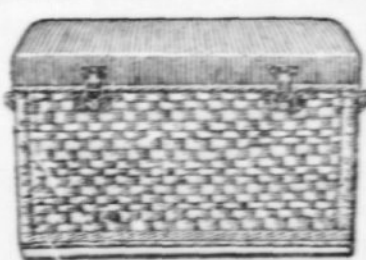
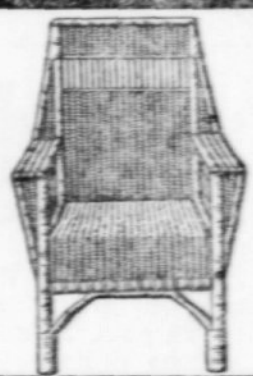
Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.

ERNET-BRANCA

Specialiteta tvrde Fratelli Branca, Milan
je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodce
krepečih lastnosti

Najboljša želodčna grenčica sveta.

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

Prva gorenjska košariška obrt v Radovljici.

(Izdelki državnih učnih delavnic).

Moderno pleteno pohištvo, vrtna zaslonila, popotne in kupejske košare, cvetlična in stojala za dela, obsežni solnčni stoli, zaklopni stoli, vlaknaste preproge, kopalni čevlji. Vse porabnostno in luksuzno košarištvo.

Ilustrovani cenovnik zastoj.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

Narodni knjigarni

v Prešernovi ulici št. 7.

Soboto, dne 15. junija izide:

Deželni zbor kranjski in deželne finance.

Spisal Fran pl. Šuklje.

4ta pol, velik. 8ta. Cena broš. K 1-80, po pošti K 1-90.

Pisatelj, natančen poznavalec deželnih financ, osvetljuje finančni položaj dežele, pa tudi kaže, kako bi se lahko saniral. Brošura bo brezdvomno v vseh krogih zbudila veliko pozornost in bo kmalu razprodana. Zato svetujemo vsakemu, ki si hoče zagotoviti kak

eksemplar, naj si ga naroči že sedaj.

V Ljubljani, dne 10. junija 1912.

2079

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg — založna knjigarna.

Iščem za svojo parno žago
izvečbanega slovenskega in nemškega
jezika zmžnega

žagarskega delovodjo (Platzmeistera).

Ponudbe na

A. Kaffetz, parna žaga v Kočevju.

Kavarna vso noč odprta

LEON

Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

95

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Košnja

„pri dolenjskem kolodvoru“
se odda.

Več se izve na „Zelenem hribu“,
Dolenjska cesta št. 23.

2046

Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi

in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfinjši kakovosti.

948 Za obila naročila se priporoča

OTILIJA BRAČKO

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Maithianovi hiši.

S pohištvo opravljena stanovanja
se oddajo

letoviščarjem

v Framu blizu Maribora.

Več pove

2045

Leopold Šerhinek, učitelj v Framu.

Zeleznoto kina-vino

X

X

lekarnarja

: PICCOLIJA

v LJUBLJANI, Dunajska cesta
obsega navedeno množino
železa v nasprotju z dru-
gimi železnatimi kina-vini,
ki obsegajo samo toliko
železa kakor navadna na-
mizna vina in nimajo torej
nobene zdravilne vrednosti.
To dokazuje več kemijskih
analiz in tudi ona, ki se je
izvršila po odredbi c. kr.
ministrstva notranjih zadev.

Zeleznoto vino lekarnarja
Piccolija jači slabokrvne,
nervozne, vsled boleznih osla-
bele osebe, slabše in bolezo
izgledajoče otroke.

Steklenica s 1/2 l. 2 K, 3
steklenice K 6-60. Voznina
in zavojnina prosta.

Priporočilo.

2080

V Krakovski ulici 20 in v podružnici Karolinska zemlja 11
se izdelujejo domači

amerikanski čevlji

lično, trpežno in ceno in ki prekosijo vse zunanje izdelke brez konkurence. — Cenjenemu
občinstvu se priporočamo v naročitev.

Avgust Skof.

MATEJ OBLAK

Ljubljana,
Kongresni trg št. 6.Velika zaloga
domaćih in tvojniških
čevljevNaročeni čevlji se izde-
lujejo v lastni delavnici.

Št. 16.965

1978

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počenši s 13. junijem 1912
vsak četrtek ob 3. uri popoldne

brezplačno stavile koze

v veliki dvorani Mestnega doma.

Vabijo se vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prineso te k cepljenju in
k pregledu cepilencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času.
Pri pregledu izroče se tudi spričevala o cepljenju ter bodi posebno še
povdarjeno, da se v smislu ministerjalne naredbi zahteva pri sprejemu
otrok v ljudsko šolo spričevalo o vspešno cepljenih kozah.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 20. maja 1912.

Zupan: Dr. Ivan Tavčar l. r.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5

priporoča svojo ogromno zalogo poletnih oblek
za gospode, dame, dečke, deklice in otroke po
zelo reducirani ceni.

Panama klobuki od 6 K naprej.

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega
„Sladin čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravim mlekom mo-
jemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim
„Sladnim čajem“ (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi
sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas v ljubečnem prosim, pošljite mi po
četrti pošiljavi takoj še 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem
vsakemu najtopleje priporočal.

Odličnim spoštovanjem udani

Skofljica, 10. II. 1912.

Vinko Ogorelec mlj., lesni trgovec,

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1-3 K, velja „Sladin“
ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 v tudi pri trgovcu.
Na tisoče ljudi ga zavziva z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarnar
Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädter-
strasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3.
Razpoddijanje po pošti. — Prva največja eksportna trgovina. — Proizkušeno
lekarnarsko blago. — Drogijake cene. — Mastin za živinorejce. — Tel. 190.